

2023

Pedagogisch beleidsplan

Fanny Verhoeven

Versie 3.5 - juni 2023

INLEIDING

Beste (toekomstige) ouders en betrokkenen van kinderdagverblijf Villa Toet,

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van ons kinderdagverblijf. Dit pedagogisch beleidsplan heeft als doel om u als ouder meer te vertellen over onze visie en werkwijze. Daarnaast biedt het pedagogisch beleidsplan richtlijnen voor onze pedagogisch medewerkers over hoe er verwacht wordt dat zij met de kinderen omgaan en hoe de kinderen gestimuleerd worden in de ontwikkeling. Daarnaast geeft het u praktische informatie over de kinderopvang.

Binnen de Wet Kinderopvang staat beschreven hoe verantwoorde kinderopvang eruit dient te zien. Hierin staan onder andere de vier pedagogisch basisdoelen van Marianne Riksen-Walraven omschreven welke wij als leidraad gebruiken in de omschrijving van onze werkwijze:

- Het bieden van emotionele veiligheid.
- Het bevorderen van persoonlijke competenties.
- Het bevorderen van sociale competenties.
- Het bevorderen van morele competenties/ het eigen maken van normen en waarden.

De kinderopvang is een veranderlijk werkveld, het pedagogisch beleidsplan is dan ook geen vast document waar geen veranderingen meer aan gemaakt zullen worden. Wij volgen de ontwikkelingen die zich voordoen vanuit de overheid en de wetenschap op het gebied van pedagogiek, psychologie en onderwijs. Jaarlijks zal het pedagogisch beleidsplan dan ook geëvalueerd en geactualiseerd worden.

Om dit document duidelijk en helder leesbaar te maken kiezen wij ervoor om te spreken vanuit de *hij*-vorm. Dit betekent dat deze *hij* ook als *zij* gelezen kan worden. Wij spreken daarnaast vanuit de *ouders*, maar uiteraard bedoelen wij hier ook *verzorgers* mee. Tot slot spreken wij vanuit de *zij*-vorm waar het gaat om de pedagogisch medewerker, omdat ons team grotendeels vrouwen omvat.

Wij wensen u veel leesplezier.

Team Villa Toet

Inhoudsopgave

Inleiding.....	1
Hoofdstuk 1: Onze visie op kinderopvang	4
1.1 Kinderdagverblijf Villa Toet	4
1.2 Visie	4
Hoofdstuk 2: Het bieden van een liefdevolle, vertrouwde omgeving	5
2.1 Emotionele veiligheid	5
2.1.1 Structuur en voorspelbaarheid.....	5
2.1.2 Sensitieve responsiviteit.....	6
2.1.3 Respect voor de autonomie	7
2.1.4 Praten en uitleggen	8
2.1.5 Vaste gezichten	9
2.1.6 Mentorschap	10
2.2 persoonlijke ontwikkeling.....	10
2.2.1 Motorische vaardigheden	10
2.2.2 Creatieve vaardigheden	12
2.2.3 Cognitieve vaardigheden.....	13
2.2.4 Taalvaardigheden	15
2.2.5 Activiteiten en spelmateriaal bij Kinderdagverblijf Villa Toet	16
2.2.6 Ontwikkelingsstimulering.....	17
2.3 sociale ontwikkeling.....	18
2.3.1 Samenspel	19
2.3.2 conflicten in het samenspel.....	20
2.3.3 interactie kinderen onderling stimuleren.....	20
2.4 waarden en normen	21
2.5 waarnemen van de ontwikkeling.....	22
2.5.1 Observeren en oudergesprekken	22
2.5.2 Overdracht naar school	22
2.5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling	22
Hoofdstuk 3: Kinderdagverblijf Villa Toet informatie voor ouder en kind	25
3.1 Stamgroepen	25
3.1.1 Stamgroepen	25
3.1.2 Samenvoegen	25
3.1.3 Open deuren beleid.....	26
3.1.4 Verlaten van de stamgroep	27
3.2 Dagindeling	27

3.3 Slaapbeleid.....	28
3.4 diensten , extra dagen, en ruildagen	28
3.5 wennen	28
3.6 openingstijden en sluitingsdagen	29
3.7 oudercommissie	30
3.8 klachten	30
3.9 voertaal.....	31
Hoofdstuk 4: wet kinderopvang.....	32
4.1 drie uurs regeling	32
4.2 pedagogisch medewerker.....	34
4.3 inzet stagiaires en vrijwilligers	34
4.4 ondersteuning andere volwassenen.....	36
4.4.1 Leidinggevende / houder	36
4.4.2 Administratief medewerker	37
4.4.3 Pedagogisch coach en beleidsmedewerker	37
4.5 beroepskracht kind ratio.....	37
4.6 Beleid veiligheid en gezondheid	38
4.6.1 vier ogen principe	38
4.6.2 achterwachting.....	38

HOOFDSTUK 1: ONZE VISIE OP KINDEROPVANG

1.1 KINDERDAGVERBLIJF VILLA TOET

Kinderdagverblijf Villa Toet is een kleinschalige kinderopvang met twee groepen, een baby-dreumesgroep en een dreumes-peutergroep. Wij staan voor kwalitatief goede opvang in een huiselijke setting met liefdevolle pedagogisch medewerkers. Bij Villa Toet geloven wij dat kinderen op hun eigen manier en in hun eigen tempo alle vaardigheden ontwikkelen die belangrijk zijn. Kinderen zijn vanuit zichzelf leergierig, nieuwsgierig en willen op avontuur om zo de wereld te leren kennen en leren begrijpen. Wij laten de kinderen dan ook graag vrij in dit avontuur, waarbij onze pedagogisch medewerkers er zijn om de kinderen liefdevol te ondersteunen en waar nodig de kinderen vertrouwen te geven in hun eigen kunnen. Daarnaast prikkelen de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van de kinderen door verschillende activiteiten aan te bieden waarbij wij ontdekken, ervaren en spelenderwijs leren centraal stellen. De pedagogisch medewerkers zorgen er altijd voor dat zij hun handelen zo goed mogelijk afstemmen op de behoeftes van de kinderen, zij zijn gevoelig voor de signalen die de kinderen afgeven en weten hoe zij hier zo goed mogelijk op kunnen aansluiten. Zo voelt ieder kind zich gezien, gehoord en begrepen. Bij Villa Toet zien wij kinderopvang als een prachtige kans voor uw kind om zich te ontwikkelen, kennis te maken met andere kinderen en de samenleving buiten het gezinsleven om.

1.2 MISSIE

Bij Villa Toet hebben we als missie om kwalitatief hoogwaardige kinderopvang te bieden in een liefdevolle en huiselijke omgeving. We willen een plek creëren waar kinderen zich veilig en geborgen voelen, waar zij kunnen ontdekken, ervaren en spelenderwijs kunnen leren. Onze focus ligt op het stimuleren en ondersteunen van de ontwikkeling van elk kind, zodat zij op hun eigen tempo verschillende vaardigheden kunnen ontwikkelen.

Onze pedagogisch medewerkers spelen hierbij een cruciale rol. Zij bieden liefdevolle begeleiding, moedigen kinderen aan en inspireren hen om te groeien en te ontdekken. Ons doel is om kinderen te helpen bij het ontwikkelen van zelfstandigheid en veerkracht, zodat zij vol vertrouwen de wereld kunnen verkennen.

Wij willen ouders de geruststelling bieden dat hun kind bij ons in goede handen is en in een liefdevolle en stimulerende omgeving opgroeit. Bij Villa Toet staat het welzijn en de ontwikkeling van het kind centraal, en wij streven ernaar om bij te dragen aan de groei van elk kind tot een zelfstandig en veerkrachtig individu

1.3 VISIE

Bij Villa Toet krijgen kinderen in een liefdevolle, huiselijke omgeving, de ruimte om op hun eigen avontuur te gaan waarbij zij zich op eigen tempo verschillende vaardigheden mogen eigen maken. De pedagogisch medewerkers zijn er om liefdevol te ondersteunen, de kinderen aan te moedigen en vertrouwen te geven in hun eigen kunnen.

HOOFDSTUK 2: HET BIEDEN VAN EEN LIEFDEVOLLE, VERTROUWDE OMGEVING

Binnen de wet kinderopvang is er beschreven wat verantwoorde kinderopvang betekent. In deze definitie van verantwoorde kinderopvang kun je een aantal zaken onderscheiden, namelijk de vier pedagogisch basisdoelen van Marianne Rixen Walraven en de zes interactievaardigheden opgesteld door Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek oftewel NCKO.

De vier pedagogisch basisdoelen zijn het bieden van een gevoel van emotionele veiligheid, gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van de persoonlijke competenties, de sociale competentie en het eigen maken van normen en waarden.

Interactieve vaardigheden zijn vaardigheden die de pedagogisch medewerker tijdens de interactie en omgang met de kinderen inzet en zichtbaar zijn in haar communicatie en houding. Deze vaardigheden zijn van groot belang gezien deze invloed hebben op de ontwikkeling en de welzijn van de kinderen in de groep. De wijze waarop de pedagogisch medewerkers deze interactievaardigheden inzetten vormen de basis van de kwaliteit van de kinderopvang.

Bij de interactievaardigheden wordt onderscheidt gemaakt tussen de basale interactievaardigheden en de educatieve interactievaardigheden. De basale interactievaardigheden zijn:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor de autonomie
- Structuur en grenzen stellen

De educatieve interactievaardigheden zijn:

- Praten en uitleggen
- Ontwikkelingsstimulering
- Begeleiden van onderlinge interacties

Bij Kinderdagverblijf Villa Toet zijn de pedagogisch medewerkers zich bewust van deze interactievaardigheden. In dit hoofdstuk wordt omschreven op welke manieren zij deze interactievaardigheden in de praktijk brengen.

2.1 EMOTIONELE VEILIGHEID

Bij Villa Toet vinden wij het van groot belang dat ieder kind zich emotioneel veilig en geborgen voelt op de groep. Hierbij is een vertrouwensrelatie met de pedagogisch medewerkers onmisbaar. De pedagogisch medewerkers zorgen voor deze vertrouwensrelatie door goed naar de kinderen te kijken en luisteren zodat zij zo goed mogelijk kunnen aansluiten op de behoeftes van de kinderen. Zij zijn nieuwsgierig naar de eigenheid van ieder kind en moedigen het kind aan en spreken hun vertrouwen uit naar het kind toe. Daarnaast zorgen zij voor voorspelbaarheid door te zorgen voor de nodige structuur, een duidelijk dagritme draagt hieraan bij. Vanuit deze emotionele veiligheid zullen kinderen de uitdaging aangaan om te experimenteren, nieuwe ervaringen op te doen en zich zo spelenderwijs te ontwikkelen.

In dit subhoofdstuk staat omschreven op welke wijze de pedagogisch medewerkers de interactievaardigheden sensitieve responsiviteit; structuur en grenzen stellen; praten en uitleggen en respect voor de autonomie vormgeven in de praktijk om zo de emotionele veiligheid te kunnen waarborgen.

2.1.1 STRUCTUUR EN VOORSPELBAARHEID

Elk kind heeft behoefte aan structuur en voorspelbaarheid waarbij duidelijke rituelen, routines en grenzen centraal staan. Bij een duidelijke structuur en voorspelbaarheid kunnen kinderen zich voorbereiden op wat komen gaat. Regels en grenzen bieden kinderen daarnaast duidelijkheid in wat er van hen verwacht wordt. Dit alles zorgt niet alleen voor rust maar ook voor emotionele veiligheid. Vanuit deze emotionele veiligheid kunnen kinderen zich volop storten op hun avontuur en het verkennen van de omgeving.

Bij kinderdagverblijf Villa Toet bieden wij *structuur en grenzen* aan op de volgende manieren:

- Allereerst wordt er structuur geboden doordat onze pedagogisch medewerkers zorgen voor overzicht in de inrichting en het opslag van materiaal. De groepsruimtes zijn zo ingericht dat er sprake is van afgebakende speelhoeken, op deze manier weten de kinderen voor welk spel ze op welke plek op de groep moeten zijn. Ook wordt speelgoed overzichtelijk opgeborgen in lage, open kasten. Dit biedt de kinderen voorspelbaarheid in hun omgeving.
- Gedurende de dag wordt er een duidelijke dagindeling gevolgd die past bij het ritme van de kinderen. Hierbij benoemen de pedagogisch medewerkers duidelijk naar de kinderen toe wat er gaat gebeuren en wat hierbij van de kinderen wordt verwacht, zo kunnen de kinderen zich voorbereiden op wat komen gaat. *“Het is tijd om naar buiten te gaan, jullie mogen bij de deur jullie schoenen en jas aan komen trekken”*
- Bij het volgen van het dagritme wordt gebruik gemaakt van verschillende routines en rituelen, dit biedt de kinderen voorspelbaarheid en herkenbaarheid in wat er gaat gebeuren. Dit doen wij bijvoorbeeld door verschillende liedjes te koppelen aan vaste momenten op de dag. Denk hierbij aan het zingen van “smakelijk eten” voorafgaand aan het eetmoment of het liedje “wij gaan opruimen” als het tijd is om op te ruimen. Ook speelt Kiki de Beer een belangrijke rol hierbij. Kiki de Beer hoort bij het VE programma “Kiki” waardoor wij ons laten inspireren op de groepen. Kiki de Beer is altijd aanwezig op de groep en beleefd samen met de kinderen verschillende avonturen. Kiki doet aan alles mee wat de kinderen ook doen, Kiki kan zo fungeren als “vriendje” van de kinderen en de kinderen een gevoel van veiligheid geven.
- Op de groep zijn er een aantal duidelijke groepsregels. Groepsregels zorgen ervoor dat kinderen weten wat er van hen verwacht wordt en ook wat ze van anderen kunnen verwachten, daarmee biedt het hen een gevoel van veiligheid. De regels worden door de pedagogisch medewerkers op een positieve manier verteld oftewel, zij vertellen de kinderen welk gedrag zij wél willen zien. Bijvoorbeeld *“ik zie jou rennen, binnen op de groep mag je lopen”* of *“op een stoel mag je zitten op je billen”*. Door deze positieve gedragsaanwijzingen is het voor de kinderen duidelijk welk gedrag gewenst is.
- De pedagogisch medewerkers waarderen positief gedrag wat zij zien bij de kinderen zo veel mogelijk door hier een verbale of non-verbale reactie op te geven. Bijvoorbeeld door het geven van een compliment of het geven van een high five. *De kinderen gaan naar buiten en zijn bezig met het aantrekken van de schoenen. Dylan vindt het nog lastig om zijn schoenen zelf aan te doen, één van de oudere peuters, Sofie, helpt Dylan door het klittenband van zijn schoenen open te maken. De pedagogisch medewerker ziet dit en zegt ‘wat lief van jou Sofie dat jij Dylan helpt met zijn schoenen’.*
- Door positief gedrag te complimenteren en gewenst gedrag te benoemen wordt het kind gestimuleerd eerder positief gedrag te laten zien. Wanneer er toch sprake is van herhaaldelijk ongewenst gedrag, gaan onze pedagogisch medewerkers hier op verschillende manieren mee om. In de eerste plaats kijken wij goed naar de achterliggende behoeften achter het gedrag van het kind. Vaak kan ongewenst gedrag al worden omgebogen door op deze behoeften in te spelen. *De pedagogisch medewerker heeft een groepje kinderen twee keer aangesproken omdat zij rennen over de groep, de afspraak is dat zij binnen mogen lopen. De energie van de kinderen blijft hoog, de pedagogisch medewerker signaleert dat zij even behoefte hebben aan een fysieke uitdaging. Hierop besluit zij klauterkussens aan te bieden zodat zij de kinderen in deze behoefte kan voorzien.*
Daarnaast leggen wij de focus op het bieden van ondersteuning bij het aanleren van vaardigheden die het kind nog onvoldoende beheerst. *De pedagogisch medewerker ziet dat Milan een duw geeft aan Eloi nadat Eloi speelgoed uit Milan zijn handen heeft gepakt. De pedagogisch medewerker weet dat Milan nog oefent met de vaardigheid om conflicten op te lossen met woorden, zij loopt daarom op de jongens af en benoemt ‘Milan, je wordt er boos van dat Eloi jouw speelgoed heeft gepakt, in plaats van duwen mag je het vertellen aan Eloi’ samen met Milan oefent zij hoe hij dit met woorden kan zeggen.* Mocht het niet lukken om (gevaarlijk) gedrag van het kind te stoppen via bovengenoemde manieren, dan kiezen wij ervoor om het kind even uit de situatie te halen en iets anders aan te bieden. Bijvoorbeeld door het kind even rustig spel aan te bieden aan tafel. Op deze manier creëren wij een veilige en positieve omgeving voor alle kinderen in onze opvang.

2.1.2 SENSITIEVE RESPONSIVITEIT

Met sensitieve responsiviteit bedoelen wij dat pedagogisch medewerkers liefde uitstralen en ondersteunend en begripvol aanwezig zijn. De pedagogisch medewerker heeft oog voor de gemoedstoestand en de signalen

van het kind. Zij interpreteert deze op juiste wijze en reageert hier tijdig en adequaat op. Hierdoor voelt het kind zich begrepen, geaccepteerd en veilig.

Bij Villa Toet benaderen de pedagogisch medewerkers de kinderen vanuit sensitieve responsiviteit door:

- Alle kinderen bij binnenkomst en vertrek individueel te begroeten. Zo voelen kinderen zich welkom en gezien op de groep.
- Daarnaast zorgen de pedagogisch medewerkers voor voldoende tijd en kansen om alle kinderen goed te leren kennen door regelmatig een observerende houding aan te nemen en contactinitiatieven aan te gaan met de kinderen. Op deze manier kunnen de pedagogisch medewerkers signalen die de kinderen afgeven steeds beter signaleren en interpreteren en hier adequaat op inspelen. *'Ik zie jou in je ogen wrijven Rayan, je wordt moe, kom maar dan breng ik je naar bed'*
- Gedurende de dag zitten de pedagogisch medewerkers zoveel mogelijk bij de kinderen op de grond en begeven zich daardoor op ooghoogte van de kinderen. Op deze manier hebben de kinderen de mogelijkheid om in de nabijheid van de pedagogisch medewerker te zijn. Zij is zowel fysiek als mentaal beschikbaar voor de kinderen door, wanneer zij bij de kinderen op de grond zit, ook echt aandacht te hebben voor wat er om haar heen gebeurt.
- Tijdens verzorgingsmomenten geven de pedagogisch medewerkers het kind de volle aandacht. Zij grijpen tijdens deze momenten de kans om echt even één op één met het kind in contact te zijn. Zo zorgt zij ervoor dat het kind tijdens deze verzorgingsmomenten tot rust kan komen en emotioneel bij kan tanken.
- De pedagogisch medewerkers hebben oog voor de emoties die de kinderen gedurende de dag ervaren en ondersteunen het kind hierin. Dit doen zij door de emoties te benoemen en het kind te helpen op welke wijze hij zijn emoties kan uiten. Zij laat het kind zo merken dat alle gevoelens er mogen zijn. Door woorden te geven aan de verschillende emoties leert het kind deze beter herkennen bij zichzelf en voelt het kind zich daarnaast begrepen. *Tijdens een vrij spel moment zijn er een aantal kinderen aan het spelen in de huishoek. De pedagogisch medewerker ziet en hoort dat ze "vader en moedertje" aan het spelen zijn. wanneer ze wat dichterbij komt ziet ze dat een meisje verdrietig kijkt en tranen in haar ogen heeft, waarop ze zegt: 'Ik zie dat Lisa verdrietig is, wil je ons vertellen wat er aan de hand is?' het meisje zegt: 'ik vind het niet leuk dat ik van Zara de vader moet zijn, ik wil de baby spelen' de pedagogisch medewerker herhaalt dit en zegt 'wat kunnen we doen zodat Lisa het ook leuk vindt?'*
- Gedurende de dag benoemen de pedagogisch medewerkers zoveel mogelijk door haar handelen te benoemen maar ook door reacties te geven op wat zij het kind ziet doen en waar zijn interesse naar uit gaat. Op deze manier is zij voorspelbaar en laat zij daarnaast blijken dat ze het kind opmerkt en ziet. *'ik zie dat je een boerderij maakt van de duplo, dat ziet er gezellig uit'*
- De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat zij het kind altijd de kans geeft om op haar terug te reageren wanneer zij iets tegen het kind zegt. Op deze manier zorgt zij voor tweezijdige interactie waardoor zij mét de kinderen praat in plaats van tégen de kinderen. Bij de allerkleinste kan dit zijn door de kijken naar de non-verbale reactie: *de pedagogisch medewerker loopt naar Rahid (8 maanden) toe, zakt op ooghoogte, maakt oogcontact en benoemt 'ga je met me mee? Het is tijd voor een schone luijer' ze wacht zijn reactie af, als hij zijn handen uitsteekt pakt ze hem op.* Andersom reageert de pedagogisch medewerker ook altijd terug op het kind als een kind iets aan haar vertelt. Op deze manier geeft zij het kind het gevoel dat er naar hem geluisterd wordt.
- De pedagogisch medewerker toont interesse en neemt een nieuwsgierige houding aan naar het kind door de tijd te nemen voor de verhalen die de kinderen aan haar vertellen en hier actief naar te luisteren en op te reageren.

2.1.3 RESPECT VOOR DE AUTONOMIE

Bij Villa Toet zijn wij nieuwsgierig naar de eigenheid van ieder kind. Dit doen wij door goed te kijken naar de kinderen en in te spelen op individuele behoeftes. Wij vinden het belangrijk ieder kind de ruimte te geven om op eigen tempo zich verschillende vaardigheden eigen te maken. Hierbij mag ieder kind zijn eigen avontuur aangaan en zijn eigen tempo bepalen. Onze pedagogisch medewerkers scheppen de condities waarbinnen ieder kind zichzelf kan zijn, zich kan ontspannen en zich prettig voelt. Wij geven de kinderen mee dat zij "alles" kunnen worden wat zij willen, waarbij het ontdekken van eigen talenten en interesse centraal staan. Wij moedigen de kinderen aan in dit ontdekkingsproces en spreken vertrouwen uit in het kunnen van het kind.

Bij Villa Toet tonen wij respect voor de autonomie door:

- Kinderen altijd op respectvolle wijze om medewerking te vragen zonder daarbij te commanderen. Hierbij geeft zij ook uitleg waarom de kinderen dit mogen doen. *'Het is tijd om op de ruimen, Ayla help jij ook mee? Als we het samen doen zijn we sneller klaar'*
- De pedagogisch medewerkers benoemen het altijd wanneer zij een kind gaan oppakken of aanraken. Op deze manier gaat zij respectvol om met de lichamelijke autonomie van het kind. Wanneer zij het kind aanraakt let zij op de reactie van het kind hierop. *De pedagogisch medewerker heeft de washandjes gepakt na het eetmoment en benoemt 'Elsa ik ga even je gezicht schoonpoetsen met de washand' wanneer ze dit doet ziet ze dat Elsa naar achter deinst. De pedagogisch medewerker reageert hierop 'je vind het niet zo fijn, nog even je wangetje poetsen en dan ben ik klaar'*
- De pedagogisch medewerkers stimuleren de zelfstandigheid en zelfredzaamheid door kinderen zoveel mogelijk zelf te laten doen wat zij al zelf kunnen. Zo laat zij een dreumes en een peuter bijvoorbeeld eerst zelf proberen hun gezicht schoon te poetsen, stimuleert zij kinderen zelf te proberen hun broek uit te doen of geeft zij kinderen de ruimte hun eigen schoenen en jas aan te trekken. *Tijdens het verschonen van een peuter vraagt de pedagogisch medewerker of het kind zelf zijn broek weer aan wil doen. Het kind stemt in en probeert enthousiast zijn broek aan te doen, maar dit lukt niet meteen. De pedagogisch medewerker grijpt niet direct in, maar zegt in plaats daarvan 'misschien lukt het als je gaat zitten en dan je benen om de beurt door de broekspijpen doet'*
- Tijdens spelmomenten geeft de pedagogisch medewerker kinderen zoveel mogelijk de ruimte om zelf het spel te bepalen en te onderzoeken en experimenteren op hun eigen manier. Tijdens het spelen of het doen van een activiteit volgt de pedagogisch medewerker de initiatieven van het kind en sluit hier waar mogelijk op aan. *Tijdens het vrij spel moment vraagt de pedagogisch medewerker aan iedere kind met welk speelgoed of in welke speelhoek hij of zij wil spelen, waarbij een kind zegt: 'ik wil naar buiten dennenappels zoeken voor de herfsttafel. De pedagogisch medewerker twijfelt, want eigenlijk was het niet de bedoeling om nu naar buiten te gaan, maar zegt dan: 'dat is eigenlijk wel een heel leuk idee Mia, wie wil er met Mia en mij naar buiten en wie wil er met de andere juf binnen blijven?'*
- De pedagogisch medewerker verwoordt ideeën en gedachtes van het kind en spreekt waardering uit voor eigen initiatieven en ideeën van de kinderen *'wat een leuk idee van jou om te dansen Tess, ik denk dat de rest daar ook wel zin in heeft'*. Wanneer kinderen dit minder uit zichzelf doen vraagt de pedagogisch medewerker hier actief naar. Op deze manier stimuleert zij kinderen om gedachtes en ideeën te delen en laat zij merken dat zij dit ook belangrijk vindt.
- Waar mogelijk laat de pedagogisch medewerker kinderen meedenken en meepraten. Bijvoorbeeld door samen met de kinderen te overleggen welke activiteit zij graag zouden willen doen. Zo kan er zo goed mogelijk aangesloten worden op de behoeftes van de kinderen.

2.1.4 PRATEN EN UITLEGGEN

De pedagogisch medewerkers communiceren voortdurend met de kinderen waarin zij hen voorzien van uitleg en het handelen van zowel henzelf als dat van de kinderen benoemen. Op deze manier worden de omgeving en gebeurtenissen die zich hierin afspelen voorspelbaar voor de kinderen. Daarnaast wordt er actief geluisterd naar wat het kind te vertellen heeft en zijn de pedagogisch medewerkers veel met de kinderen in gesprek. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en kinderen gelijkwaardig is. De pedagogisch medewerker praat mét de kinderen en niet tégen de kinderen.

Bij Villa Toet bieden wij een leerzaam en prikkelend taalaanbod door:

- Dagelijkse situaties en handelingen te begeleiden met taal. Dit doet de pedagogisch medewerker door haar eigen handelen te benoemen, maar ook te benoemen wat zij het kind ziet doen en uitleg te geven over wat er gaat gebeuren. Hiermee biedt zij voorspelbaarheid aan het kind en prikkelt zij daarnaast de woordenschat.
- Daarnaast neemt de pedagogisch medewerker de tijd voor het voeren van alledaagse gesprekjes. Zij grijpt gedurende de dag verschillende kansen om in gesprek te zijn met kinderen. Hierbij geeft zij kinderen de ruimte om zelf te bepalen waar het over wil praten door in te gaan en door te vragen op wat het kind vertelt. Tijdens deze gesprekken luistert de pedagogisch medewerker geduldig, vat samen, herhaalt wat het kind zegt of vraagt door. *Yasmina vertelt in de kring dat zij met opa en oma naar de dierentuin is geweest, de pedagogisch medewerker reageert 'je bent met opa en oma naar de dierentuin geweest, dat klinkt gezellig, vertel eens, wat heb je daar allemaal gezien?' wanneer Yasmina*

verder vertelt laat de pedagogisch medewerker merken dat zij luistert door te knikken, korte reacties te geven 'oja?', 'en toen?' en te herhalen 'dat klinkt gaaf, een krokodil zien zwemmen'.

- Door te herhalen breidt de pedagogisch medewerker ook uit wat het kind vertelt, dit doet zij door hier een langere zin van te maken of door moeilijkere woorden hieraan toe te voegen. *Yasmina benoemt 'krokodil tanden', de pedagogisch medewerker herhaalt 'had de krokodil grote scherpe tanden?'*
- Als laatst gebruiken de pedagogisch medewerkers taal op een speelse manier om kinderen verder te stimuleren in hun taalontwikkeling. Dit doen zij door regelmatig liedjes te zingen, de kinderen voor te lezen of versjes te vertellen. Zij scheppen een vrolijke sfeer rondom taal op de groep. De pedagogisch medewerkers kijken ook goed waar het kind staat in zijn taalontwikkeling zodat zij hier goed op aan kan sluiten.

2.1.5 VASTE GEZICHTEN

Als een kind jonger is dan één jaar, zijn er maximaal twee vaste beroepskrachten die voor het kind zorgen. Eén van deze beroepskrachten is altijd aanwezig in de stamgroep van het kind. Als er meer dan drie beroepskrachten tegelijkertijd werken in de stamgroep, zijn er maximaal drie vaste beroepskrachten toegewezen aan een kind jonger dan één jaar. Als een kind één jaar of ouder is, zijn er maximaal drie vaste beroepskrachten die voor het kind zorgen. Eén van deze beroepskrachten is altijd aanwezig in de stamgroep van het kind. Als er meer dan drie beroepskrachten tegelijkertijd werken in de stamgroep, zijn er maximaal vier vaste beroepskrachten toegewezen aan een kind van één jaar of ouder.

Er zijn twee uitzonderingen op het bovenstaande:

- Kinderen waarvan uit de overeenkomst blijkt dat er gebruik wordt gemaakt van dagopvang op wisselende dagen per week. In dat geval kan het zijn dat het kind niet gekoppeld wordt aan een vaste stamgroep, stamgroepruimte en vast aantal beroepskrachten.
- Als de ouder schriftelijke toestemming geeft dat hun kind voor een overeengekomen periode in een andere stamgroep dan de eigen stamgroep mag worden opgevangen. Dan kan er afgeweken worden van het aantal stamgroepen, stamgroepruimte en vaste aantal gekoppelde beroepskrachten.

Als Villa Toet het organisatorisch, na inspanning, toch niet voor elkaar krijgt om de vaste gezichten in te plannen, bijvoorbeeld wegens ziekte, vakantie of verlof van één of meerdere vaste beroepskrachten, kan er afgeweken worden van het aantal vaste beroepskrachten mits er aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Zo is er bijvoorbeeld een inspanning gedaan om te zorgen dat ziekte of vakantie wordt opgelost door het inzetten van vaste beroepskrachten op de groep en gaat het om een kortdurende periode van maximaal vier aaneengesloten weken. Daarnaast zijn er ten hoogste twee of drie vaste beroepskrachten beschikbaar als vast gezicht.

Er kan maximaal vier aaneengesloten weken afgeweken worden van het vaste-gezichtencriterium bij ziekte, vakantie of verlof. In een dergelijke situatie streeft Villa Toet ernaar om de emotionele veiligheid van de kinderen en stabiliteit op de groep zoveel mogelijk te waarborgen. Om dit te realiseren, wordt er eerst gezorgd voor vervanging door een andere vaste medewerker van dezelfde groep. Indien dit niet mogelijk is, wordt er gezocht naar een vertrouwde beroepskracht van een aangrenzende groep of een bekende invalkracht. Wanneer er geen vaste beroepskracht of bekende invalkracht in kan vallen, neemt Villa Toet de volgende maatregelen om de emotionele veiligheid en stabiliteit te waarborgen:

- Het dagritme is uitgewerkt en hangt op een zichtbare plek op de groep. Medewerkers zijn op deze manier snel op de hoogte van het dagritme.
- Informatie over de behoeften en eventuele bijzonderheden van de kinderen kan worden teruggevonden in de kindmap op de groep. Relevante informatie kan gemakkelijk opgezocht worden, zodat de kinderen de juiste zorg en voldoende aandacht krijgen.

2.1.6 MENTORSCHAP

Elk kind krijgt bij Villa Toet een mentor toegewezen. Deze mentor is het eerste aanspreekpunt voor ouders bij vragen. Daarnaast is de mentor verantwoordelijk voor het uitvoeren van de halfjaarlijkse observaties en het voeren van de 10 minuten gesprekken hierover met ouders. Ook is de mentor verantwoordelijk voor de overdracht naar school, mits ouders hier schriftelijke toestemming voor geven. Mocht de mentor eventuele bijzonderheden in de ontwikkeling of in het gedrag van het kind signaleren dan zal zij er zorg voor dragen dat zij hiervoor het stappenplan “bijzonderheden in de ontwikkeling” doorloopt zoals omschreven in hoofdstuk 2.5.3.

Door het werken met mentorschap ontstaat de kans om een vertrouwensband op te bouwen tussen kind, ouders en pedagogisch medewerker. Daarnaast zijn er korte lijnen door een direct aanspreekpunt. Tijdens de intake worden ouders geïnformeerd wie de mentor van hun kind is. Bij overgang van de baby-dreumesgroep naar de dreumes-peutergroep worden ouders mondeling geïnformeerd over wie de nieuwe mentor is. De oude mentor zal aan de nieuwe mentor een informatieoverdracht geven over het kind. Denk hierbij aan observaties, eventuele zorgen maar vooral ook over het karakter, interesses en talenten van het kind.

2.2 PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

Bij Villa Toet geloven wij dat kinderen vanuit zichzelf leergierig en nieuwsgierig zijn en de behoefte hebben om de wereld om hen heen te onderzoeken en ontdekken. Op hun eigen tempo en op hun eigen manier gaan zij op avontuur om zo de wereld steeds beter te leren kennen en begrijpen. Wij gaan er dan ook vanuit dat ieder kind vanuit deze leergierigheid en ontdekkingsdrang uiteindelijk de vaardigheden ontwikkeld die belangrijk zijn. Onze pedagogisch medewerkers bieden de kinderen hierin de ruimte, geven de kinderen vertrouwen en zorgen voor liefdevolle ondersteuning in dit proces. Daarnaast prikkelen zij de ontwikkeling door verschillende activiteiten aan te bieden waarbij ontdekken, ervaren en op speelse wijze leren centraal staat.

Bij Villa Toet vinden wij het belangrijk om de kinderen mee te geven dat iedereen uniek en waardevol is op zijn eigen manier. Wij helpen kinderen zichzelf beter te leren kennen, zelfredzaam te worden en een positief zelfbeeld te ontwikkelen. We spreken kinderen aan op hun innerlijke motivatie en hebben hierbij vertrouwen in het vermogen van het kind. Zij leren wat nodig is voor het leven. Het eigen en unieke ontwikkelingstempo van het kind is voor ons leidend in de ondersteuning en begeleiding van de kinderen.

De behoefte aan zelfontplooiing gaat samen met de persoonlijkheidsontwikkeling van kinderen. Door aan te sluiten bij de eigenheid van ieder kind, kan het zijn persoonlijkheid verder ontwikkelen. Het kind krijgt inzicht in zijn eigen identiteit door zich te spiegelen aan anderen in een diverse sociale omgeving. Om kinderen de kans te geven zichzelf steeds beter te leren kennen besteden wij op de groep aandacht aan de volgende punten:

- Nieuwsgierig zijn en aandacht besteden aan het eigen levensverhaal en de leefwereld van het kind.
- Het vastleggen van hun levensloop door middel van documentatie. Alle kinderen hebben bij Villa Toet een “dit ben ik” profielmap.
- Aandacht te hebben voor verschillende culturele achtergronden.
- Kinderen mogelijkheden bieden om hun eigen talenten te ontdekken en ontwikkelen.
- Aan te sluiten bij hun individuele competenties.
- Het bieden van keuzevrijheid en het geven van tijd en ruimte voor het volgen van hun eigen tempo.

Daarnaast stimuleren wij bij Villa Toet gedurende de dag de kinderen in de verschillende ontwikkelingsgebieden die in de subhoofdstukken hieronder uitgebreider beschreven staan.

2.2.1 MOTORISCHE VAARDIGHEDEN

Onder de motorische vaardigheden wordt zowel de grove als de fijne motoriek bedoeld. Grote bewegingen zoals rollen, kruipen, zitten, lopen, rennen en klimmen vallen onder de grove motoriek. Onder de fijne motoriek vallen de kleine bewegingen, deze bewegingen vergen meer aandacht en concentratie van het kind. Bij de fijn motorische vaardigheden kan gedacht worden aan de pincetgreep, kralen rijgen, tekenen en knippen. Kinderen maken in hun eerste jaren enorme stappen binnen hun motorische ontwikkeling, waar zij in het begin alleen op hun rug kunnen liggen leren zij uiteindelijk hoe zij kunnen gaan staan en zichzelf vrijuit kunnen

bewegen. Ook zal, door het ontwikkelen van deze vaardigheden, de zelfredzaamheid steeds groter worden. Zo kunnen kinderen op een gegeven moment zelfstandig eten en drinken, aan- en uitkleden, zelf ergens opklimmen of een knutselwerkje maken. Zo is te zien dat ontwikkeling van de motorische vaardigheden enorm bijdragen aan het opgroeien tot een zelfstandig individu.

De grove en fijne motoriek zijn daarbij nauw met elkaar verbonden. Het is nodig om eerst bepaalde vaardigheden binnen de grove motoriek te beheersen voordat het kind toe is aan activiteiten binnen de fijne motoriek. Daarnaast is de motorische ontwikkeling nauw in verbinding met andere ontwikkelingsgebieden, zo vraagt de ontwikkeling van spraak en het uiten van emoties om motorische vaardigheden.

Bij Villa Toet krijgen kinderen alle kans om in hun eigen tempo hun motorische vaardigheden verder te ontwikkelen. Hiervoor krijgen zij stimulans, activiteiten en begeleiding aangeboden. Binnen het stimuleren van de motorische vaardigheden sluiten de pedagogisch medewerkers aan op de verschillende leeftijden en ontwikkelingsniveaus van de kinderen:

Baby's

De allerkleinste zijn met name bezig met het verkennen en ontdekken van het eigen lichaam en wat ze daar allemaal mee kunnen. Zo zie je baby's bijvoorbeeld gefascineerd naar de eigen handen kijken of met hun voetjes heen en weer trappelen. Je ziet hen dus met name actief op sensomotorisch gebied en daarmee het ontdekken van zichzelf en de omgeving om hen heen door middel van de zintuigen. Daarnaast ontwikkelen baby's steeds meer motorische vaardigheden als omrollen, tijgeren, kruipen, optrekken en uiteindelijk lopen. Qua fijn motorische vaardigheden zie je dat ze leren om met hun handen iets vast te grijpen, objecten op te rapen of bijvoorbeeld hun eigen fles vast te houden.

Bij Villa toet stimuleren wij de motorische ontwikkeling bij baby's door:

- Baby's zoveel mogelijk bewegingsvrijheid te geven door hen in de grondbox of op de groep neer te leggen, zo hebben zij alle ruimte om te oefenen met de grof motorische vaardigheden;
- Het aanbieden van rammelaars, ringen, ballen en blokken om zo fijn motorische vaardigheden als grijpen en vast pakken te stimuleren;
- Speelgoed aan te bieden van verschillende materialen zodat de verschillende zintuigen worden geprikkeld en het kind gestimuleerd wordt om te ontdekken;
- Regelmatig samen te bewegen op muziek;
- Sensomotorische activiteiten aan te bieden zoals vingerverven of het spelen met zand, water of schuim.

Dreumesen

Voor dreumesen wordt de wereld al snel een stuk groter, doordat zij inmiddels hebben leren lopen biedt dit hen mogelijkheden om de omgeving steeds verder te gaan verkennen. Ze zoeken het avontuur steeds meer op door ook te gaan oefenen met ingewikkeldere motorische vaardigheden zoals klimmen, rennen, tegen een bal schoppen of een hoge toren bouwen. Ook zullen ze steeds meer dingen zelf willen gaan proberen zoals zelfstandig eten of de eigen broek uittrekken. Doordat de fijn motorische vaardigheden ook groeien zullen dreumesen het ook interessant gaan vinden om met een potlood of wascokrijtje kleuren te maken op papier.

Bij Villa toet stimuleren wij de motorische ontwikkeling bij dreumesen door:

- Het aanbieden van constructiemateriaal zoals duplo en houten blokken;
- Met regelmatig naar buiten te gaan waar de kinderen alle ruimte hebben om te lopen, rennen en klimmen.
- Regelmatig dans- en beweegspelletjes aan te bieden, bijvoorbeeld door samen het liedje "hoofd, schouder, knie en teen" te zingen en uit te beelden, of door samen de bal over te rollen.
- Het aanbieden van creatieve activiteiten waarbij de kinderen fijn motorische vaardigheden kunnen oefenen als tekenen en scheuren of plakken. Maar waar ook de zintuigelijke beleving centraal staat: het voelen van verf of het kneden in klei;
- De dreumesen zoveel mogelijk de gelegenheid te geven om dingen zelf te doen.

Peuters

Peuters willen het liefst alles zelf doen en kunnen inmiddels ook al een heleboel zelf, zo leren ze zelf naar het toilet te gaan, zelf hun boterham te smeren of hun eigen sokken aan te trekken. Waardoor zij zich steeds meer motorische vaardigheden eigen maken. Daarnaast worden ze steeds behendiger in bepaalde vaardigheden, zo ontwikkelt de peuter steeds meer evenwicht waardoor het minder snel valt en steeds beter kan klimmen en springen.

Bij Villa toet stimuleren wij de motorische ontwikkeling bij peuters door:

- Peuters zoveel mogelijk zelfstandig te laten doen zoals hun eigen boterham smeren, zelf de handen te wassen of de schoenen en jas aan te trekken;
- Waar mogelijk iedere dag naar buiten te gaan waar zij alle ruimte hebben om zich vrijuit te bewegen;
- Het aanbieden van dans- en beweegspelletjes, zoals “stop dans” en “stoelendans”;
- Regelmatig creatieve activiteiten aan te bieden waarbij verschillende fijn motorische vaardigheden worden geoefend als verven, knippen, plakken, scheuren en tekenen;
- Verschillende materialen aan te bieden die de motorische vaardigheden stimuleren zoals ballen, blokken, duplo en rijgkralen.

2.2.2 CREATIEVE VAARDIGHEDEN

Bij creatieve vaardigheden gaat het om het creatieve brein. Kinderen zijn creatieve wezens. Dit is te zien in hun spel, de manier waarop zij speelmateriaal gebruiken en in het oplossen van problemen. Ook tijdens knutselactiviteiten kunnen ze tot de meest creatieve ideeën komen. De fantasie en creativiteit die kinderen hebben, hebben wij als volwassenen niet meer. Het is dan ook de kunst van de pedagogisch medewerkers om kinderen de ruimte te geven om zich creatief te kunnen uiten en kinderen aan te spreken op hun fantasie en creativiteit. Bij Villa Toet zien wij niet alleen knutselen als creatieve activiteit, maar ook activiteiten als dans, zang en drama. Bij deze creatieve activiteiten staat nooit het eindresultaat centraal. Wij vinden het belangrijk dat vooral plezier hebben, jezelf durven uiten, beleven en ontdekken bovenaan staat.

Binnen het aanspreken van deze creativiteit, sluiten de pedagogisch medewerkers aan op de verschillende leeftijden en ontwikkelingsgebieden:

Baby's

Zoals ook bij de motorische vaardigheden omschreven staat bij de allerkleinste het ontdekken van de wereld door middel van hun zintuigen centraal. Baby's vinden het dan ook reuze interessant om materialen van verschillende structuren te ontdekken. Ook ontdekken zij dat als ze met een rammelaar schudden ze zelf geluid kunnen produceren, dit soort handelingen zullen ze dan ook herhaaldelijk uitvoeren om dit opnieuw voor elkaar te krijgen.

Bij Villa toet stimuleren wij de creatieve ontwikkeling bij baby's door:

- Het aanbieden van geluid producerend materiaal zoals rammelaars of houten of metalen bakjes waarmee ze op de grond kunnen tikken;
- Het aanbieden van verschillende soorten materialen zoals stof, plastic, hout of metaal, zodat ze dit met hun verschillende zintuigen kunnen ontdekken. Hierbij gebruiken wij ook regelmatig “open eind” materiaal zoals sponsjes of verschillende soorten lapjes stof;
- Het aanbieden van sensomotorische activiteiten zoals zand en water, vingerverven, of voelen hoe veertjes kriebelen op je handen en wangetjes.

Dreumesen

Dreumesen zullen zich steeds meer gaan bezig houden met fijn motorische vaardigheden zoals het vasthouden van een dik potlood of een wascokrijtje, hierdoor wordt knutselen steeds interessanter. Wel vinden zij het sensomotorische, zoals het verven met de hele hand nog een stuk leuker. Naarmate dreumesen richting de twee jaar gaan zullen zij steeds meer gedrag gaan imiteren waardoor fantasiespel op gang komt. Zo zullen ze bijvoorbeeld net doen alsof ze een taartje hebben gebakken bij het speelgoedkeukentje.

Bij Villa toet stimuleren wij de creatieve ontwikkeling bij dreumesen door:

- Het aanbieden van sensomotorische activiteiten zoals kleien, spelen met water of vingerveren;
- Het aanbieden van knutselactiviteiten waarbij kinderen ontdekken wat zij kunnen met verschillende materialen;
- Het aanbieden van andere creatieve activiteiten zoals dansen en zingen;
- Het aanbieden van fantasierijk materiaal zoals verkleedkleding, poppen en keukenspulletjes. Op de groep vullen wij dit aan met verschillend "open eind" materiaal zoals kurken, wc rollen of kartonnen dozen, daarmee wordt de fantasie en creativiteit nog meer gestimuleerd.

Peuters

Peuters gaan steeds gerichter knutselen en kunnen dit ook steeds meer zelfstandig. Fijn motorische vaardigheden breiden zich uit waardoor peuters dingen als knippen, plakken, verven met een kwast of tekenen met potloden steeds beter onder de knie krijgen. Daarnaast ontstaat tijdens de peuterleeftijd een rijke fantasie waardoor fantasiespel op deze leeftijd veelvuldig terug te zien is.

Bij Villa toet stimuleren wij de creatieve ontwikkeling bij peuters door:

- Het aanbieden van sensomotorische activiteiten zoals kleien, spelen met scheerschuim of het maken van modder;
- Het aanbieden van knutselactiviteiten waarbij kinderen de ruimte krijgen te oefenen met verschillende motorische vaardigheden zoals stempelen, knippen, plakken, tekenen en verven;
- Het aanbieden van verschillende activiteiten rondom expressie, dans, muziek en rollenspellen;
- Te zorgen voor fantasierijk materiaal als verkleedkleding, poppen, keukenspulletjes en dieren.
- Zowel het spelmateriaal als het materiaal tijdens knutselactiviteiten aan te vullen met "open eind" materiaal wat de fantasie extra stimuleert.

2.2.3 COGNITIEVE VAARDIGHEDEN

De cognitieve ontwikkeling heeft betrekking op het opslaan, verwerken, terughalen en toepassen van kennis en informatie. Samenvattend zou je kunnen stellen dat de cognitieve ontwikkeling het proces van leren is.

Kinderen leren door te kijken, horen, ruiken, proeven, voelen en alles uit te proberen. Alle informatie en prikkels die zij hierbij verkrijgen slaan zij op om op een later moment weer te kunnen gebruiken. Gevolgd door de tomeloze nieuwsgierigheid en de ontdekkingstocht van kinderen beginnen ze steeds beter te snappen hoe dingen werken. Daarnaast kenmerkt de ontwikkeling zich door kennis uitbreiding en krijgen kinderen daardoor de mogelijkheid om steeds meer zelf te doen. Daarnaast leert het kind vooral door veel vragen te stellen. De nieuwsgierigheid en leergierigheid dat van nature uit het kind komt zorgt ervoor dat het zijn kennis steeds verder uitbreidt.

De ontwikkeling van cognitieve vaardigheden is een ontwikkelingsaspect dat niet op zichzelf staat. De sociale, emotionele en motorische ontwikkeling vormen de basis waarop deze ontwikkeling voort kan bouwen. Van baby tot peuter maken kinderen zich eigen met deze vaardigheden en doorlopen hierin verschillende ontwikkelingsniveaus.

Baby's

In de eerste maanden reageren baby's met name vanuit hun behoeftes en reflexen. Zo gaan acties en reacties vaak automatisch zonder dat de baby het doorheeft. De baby ervaart iets, reageert hierop in een reflex en voelt vervolgens wat het effect hiervan is. Door middel van het herhalen van deze reflexen ontwikkelen baby's zich en leren de wereld om hen heen kennen. De baby ervaart iets, reageert hierop in een reflex, ervaart de handeling, slaat de handeling op en herhaalt de handeling op een ander moment. Wanneer een baby rond de vier maanden oud is begint het oorzaak-gevolg denken zich te ontwikkelen, de baby leert dat een bepaalde handeling tot een bepaald gevolg leidt: een bal rolt weg als je er tegenaan duwt en als je een rammelaar schudt maakt dit geluid. Vanaf 7 maanden gaat de baby steeds doelgerichter spelen, de baby bedenkt dan van te

voren wat het wil gaan doen en probeert dit vervolgens tot uitvoering te brengen. Als de baby rond de 10 maanden oud is begint het te leren dat de pedagogisch medewerkers andere personen zijn dan de ouders en dat hun ouders ook weer terugkomen als zij weglopen.

Bij Villa toet stimuleren wij de cognitieve ontwikkeling bij baby's door:

- Het spelen van verdwijnspeletjes. Denk daarbij aan het verstoppertje van voorwerpen onder een kleed en deze dan weer tevoorschijn halen;
- Het spelen van kiekeboespeellen wat het kind helpt tijdens de eenkennigheidsperiode;
- Door het aanbieden van geluid producerend materiaal, zoals verschillende rammelaars.
- Door het aanbieden van sensomotorische materialen zoals een knisperboekje, sponsjes of stofjes met verschillende soorten structuren.

Dreumesen

Dreumesen beginnen de wereld steeds meer te ontdekken en leren deze daardoor beter begrijpen. De dreumes leert logisch na te denken en problemen op te lossen. Als een dreumes bijvoorbeeld met een vormenstoof speelt zal het de vormen proberen door het juiste vakje te duwen en de verschillende vakjes uitproberen net zo lang totdat het vormpje door de vormenstoof valt. Ook leren zij de gesproken taal steeds beter begrijpen, hierdoor kunnen zij simpele opdrachten uitvoeren. Daarnaast ontwikkelt het oorzaak-gevolg denken zich verder, zo ontdekken ze bijvoorbeeld dat een toren omvalt wanneer ze hier tegen aan duwen. Een handeling die de dreumes continue zal herhalen om zo te ontdekken dat deze actie telkens het zelfde tot gevolg heeft. Als laatste leren dreumesen door te imiteren wat zij om zich heen zien gebeuren.

Bij Villa toet stimuleren wij de cognitieve ontwikkeling dreumesen door:

- Het aanbieden van oorzaak-gevolg speelgoed. Denk hierbij aan speelgoed dat kan bewegen, rollen of omvallen, zoals blokken en ballen;
- Het aanbieden van simpele puzzels en vormenstaven, om op deze manier het logisch denken en ontwikkelen van ruimtelijk inzicht te stimuleren;
- Het geven van kleine opdrachtjes, zoals *“leg de blokken maar terug in de bouwhoek”*;
- Te zorgen voor materialen op de groep die imitatiespel mogelijk maken, denkend aan een speelkeukentje en poppenspullen.

Peuters

Door middel van ontdekken en experimenteren leren peuters steeds beter snappen waarvoor bepaalde materialen dienen, hierdoor hebben zij al beter inzicht in welke acties tot welke gevolgen kunnen leiden. Dit zorgt ervoor dat zij vooraf leren nadenken voor zij iets doen en kunnen zij inschatten wat handelingen voor gevolg kunnen hebben. Waar een dreumes de gevolgen leert door dit te doen en te ervaren is dit bij peuters al bekend. Daarnaast begint het geweten zich te ontwikkelen en beginnen peuters te begrijpen dat sommige dingen niet mogen, toch wint het enthousiasme het vaak nog van de regel. Peuters komen in een enorme leergierige periode die ook wel bekend staat om de vele “waarom” vragen. Ze gaan op ontdekkingstocht en breiden hun kennis steeds meer uit met nieuwe informatie en handelingen. Tot slot leren peuters, net als dreumesen, door anderen te imiteren waarbij hun fantasie zichtbaar wordt.

Bij Villa toet stimuleren wij de cognitieve ontwikkeling bij peuters door:

- Het voeren van gesprekjes en het voorleggen van kleine vraagstukken. *“Wat gebeurt er als we deze kurk in de emmer met water gooien, gaat het dan zinken of blijft het drijven?”* en *“hoeveel blokjes hebben we nodig om een toren te maken die hoger is als die van Yusef?”*;
- Het aanbieden van puzzels;
- Het aanbieden van cognitieve denkspelletjes, zoals ‘ik zie ik ik zie wat jij niet ziet’ of het verstoppertje van voorwerpen onder een doek waarbij één materiaal wordt weggehaald en de kinderen moeten raden welke dit is;

- Het aanbieden van fantasierijk speelmateriaal. Denk hierbij aan verkleedkleden, poppen en huishoudelijke accessoires zoals pannen, bestek en gieters;
- Daarnaast laten wij ons inspireren door het VE programma Kiki waar kinderen spelenderwijs met verschillende thema's kennis maken.

2.2.4 TAALVAARDIGHEDEN

Taal is een belangrijk onderdeel binnen de algehele ontwikkeling van kinderen. Door middel van taal leren kinderen betekenis te geven aan de wereld om hen heen. Bij Villa Toet spelen de pedagogisch medewerkers hier dan ook op in door gedurende de dag veel met de kinderen te communiceren, hierbij maken zij gebruik van de interactievaardigheden praten en uitleggen. Door het eigen handelen én het handelen van de kinderen te benoemen vergroot de woordenschat van de kinderen en leren zij om woorden te koppelen aan dingen in hun omgeving. Ook benoemen zij de gevoelens en behoeftes van de kinderen waardoor kinderen deze ook weer kunnen linken aan de gevoelens en behoeftes die zij ervaren. Door daarnaast ook geregeld alledaagse gesprekjes met de kinderen te voeren, kunnen de kinderen op hun beurt weer oefenen met het toepassen van de geleerde woorden in gesproken taal. Wanneer pedagogisch medewerkers in interactie zijn met de kinderen houden zij rekening met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind.

Baby's

Ondanks dat baby's zelf nog niet kunnen praten hebben zij wel veel baat bij gesproken taal om zich heen. Dit geeft hen namelijk een gevoel van veiligheid en geborgenheid, zij weten zo dat er iemand in de buurt is en kunnen zich op deze manier ook voorbereiden op iets wat komen gaat. Baby's starten met het maken van non-verbaal contact door middel van het maken van oogcontact en door te glimlachen of fronsen. Naarmate zij ouder worden gaan ze ook oefenen met het maken van geluiden en klanken, wat zich steeds meer zal gaan uitbreiden. Vanaf ongeveer 1 jaar zal het eerste echte woordje gaan ontstaan.

Bij Villa toet stimuleren wij de taalontwikkeling bij baby's door:

- Het benoemen van eigen handelingen, de handelingen van kinderen en situaties die ontstaan *'ik ga je luiert open maken, zodat ik je billen schoon kan maken want jij hebt gepoept'*;
- Regelmatig te zingen en hier ook gebaren bij te gebruiken, denk bijvoorbeeld aan liedjes als *"in de maneschijn"* of *"dit zijn je wangetjes"*;
- Boekjes te bekijken en boekjes voor te lezen. De boekjes worden gekozen op basis van de belevingswereld; voor baby's worden boekjes gekozen met voornamelijk grote plaatjes. Ook kunnen kinderen zelf knisperboekjes of stoffen boekjes bekijken;
- Te reageren op contactinitiatieven, zoals het herhalen van klanken en vertalen van geproduceerd geluid naar woorden (*kind zegt: 'mamamam' pedagogisch medewerker zegt: 'zeg jij mama?' en herhaalt dit een aantal keer langzaam 'mama.... mama....'*).

Dreumes

Gesproken taal krijgt voor dreumesen steeds meer betekenis, ze gaan beseffen dat ieder ding om hen heen een naam heeft. Ze gaan taal om zich heen steeds meer imiteren waardoor zij steeds meer nieuwe woorden bijleren. Eerst zullen dit losse woorden zijn waarna deze steeds meer in zinnen van 2 a 3 woorden geplaatst zullen worden.

Bij Villa toet stimuleren wij de taalontwikkeling bij dreumesen door:

- Het benoemen van eigen handelingen, de handelingen van kinderen en situaties die ontstaan *'ik zie dat jij een toren aan het bouwen bent, een blauw blokje, en een gele erbovenop'*;
- Regelmatig kansen te grijpen om korte gesprekjes met de kinderen te voeren;
- Interactief voor te lezen. Voor dreumesen worden boekjes gekozen met korte teksten die passen bij hun spanningsboog en taalbegrip. Interactief voorlezen betekent dat de pedagogisch medewerker de kinderen de kans geeft om zelf te reageren en te praten over wat ze in het boek zien. *'Waar is de koe?' en 'wat voor geluid maakt de koe?'*;
- Regelmatig liedjes te zingen op verschillende momenten van de dag en hier gebaren aan toe te voegen;

- Het geven van kleine opdrachtjes *'je mag zelf je schoenen uitdoen en ze dan onder de kapstok neerzetten'*.
- Daarnaast laten wij ons inspireren door VE programma Kiki waar bij ieder thema weer andere woorden centraal staan en spelenderwijs de woordenschat wordt uitgebreid.

Peuters

De woordenschat breidt zich in de peuterperiode steeds verder uit. Zo zullen de gesproken zinnen zich uitbreiden naar vier- en vijf woordzinnnetjes. Met peuters kunnen steeds meer "echte" gesprekjes gevoerd worden in de vorm van een dialoog. Peuters gaan oefenen met het toepassen van grammatica, waarbij ondersteuning vanuit de pedagogisch medewerkers van belang is. Tot slot leren kinderen steeds beter de kleuren te herkennen en te benoemen.

Bij Villa Toet stimuleren wij de taalontwikkeling bij peuters door:

- Te ondersteunen in grammaticagebruik. *"Wanneer een kind zegt: 'ik heb naar huis geloopt juf' reageert de pedagogisch medewerker door de zin in juiste grammaticale vorm te herhalen 'ben jij gister naar huis gelopen?'"*;
- Regelmatig kansen te grijpen om gesprekjes met de kinderen te voeren;
- Interactief voor te lezen. Voor peuters worden boekjes gekozen met al wat langere verhalen, hiermee wordt de woordenschat uitgebreid en leren zij zich al langer te concentreren op een verhaal. Interactief voorlezen betekent dat de pedagogisch medewerker de kinderen de kans geeft om zelf te reageren en te praten over wat ze in het boek zien *'ojee, Bobbi heeft er per ongeluk een rommeltje van gemaakt in zijn kamer, wat zal hij nu gaan doen?'*;
- Regelmatig liedjes te zingen op verschillende momenten van de dag en hier gebaren aan toe te voegen;
- Opdrachtjes steeds verder uit te breiden *'je mag je jas uitdoen, je handen gaan wassen en daarna aan tafel gaan zitten'*;
- Het spelen van taalspelletjes, zoals Memory of Lotto;
- Daarnaast laten wij ons inspireren door VE programma Kiki waarbij ieder thema weer andere woorden centraal staan en spelenderwijs de woordenschat wordt uitgebreid.

2.2.5 ACTIVITEITEN EN SPELMATERIAAL BIJ KINDERDAGVERBLIJF VILLA TOET

ACTIVITEITEN

Bij Villa Toet laten wij ons inspireren door VE programma Kiki, hierbij staan gedurende het jaar verschillende thema's centraal. Bij deze thema's komen alle seizoenen langs, daaromheen worden ook kleinere thema's behandeld. Deze kleinere thema's worden afgestemd op de behoeftes van de kinderen. Zijn er bijvoorbeeld bij een aantal kinderen een broertje of zusje op komst dan kiezen wij voor het thema "baby op komst". Zijn de kinderen erg geïnteresseerd in auto's dan kiezen wij bijvoorbeeld voor het thema "voertuigen". Zo sluiten wij zoveel mogelijk aan bij de interesses en belevenissen van de kinderen. Gedurende de week staan er rondom deze thema's verschillende passende activiteiten gepland. Kinderen worden hier enthousiast voor benaderd maar ook vrijgelaten in hun keuze. Heeft het kind even geen zin of wil het liever met wat anders spelen? Dan is dat ook prima.

Wij vinden het belangrijk om binnen onze activiteiten ook de natuurbeleving van de kinderen te stimuleren. Door onder andere de seizoenen terug te laten komen in onze thema's staan we ieder seizoen stil bij welke veranderingen dit in de natuur teweeg brengt: de bloemetjes die in de lente weer beginnen te groeien, de bomen die weer kaal worden in de herfst. We zoeken de natuur veel op door regelmatig buiten te spelen, maar ook door uitstapjes te organiseren naar het bos, de kinderboerderij, het strand of de dierentuin. Daarnaast brengen we ook de natuur naar binnen door bijvoorbeeld in de herfst materialen als bladeren, kastanjes en eikeltjes te zoeken en te onderzoeken op de groep.

Buitenspelen is bij ons dus een dagelijks terugkerende activiteit bij kinderen boven de 1 jaar. Ook op een regenachtige dag proberen we een moment te vinden dat we even met de kinderen naar buiten gaan. Met de kinderen van 1,5 tot 4 jaar trekken we regelmatig op uit in de directe omgeving, we gaan wandelen, naar de speeltuin, samen boodschappen doen of een brief posten. Op de warme zomerdagen zorgen we voor waterpret! Zo zetten we bijvoorbeeld een zwembadje op, krijgen de kinderen zwemluiers aan en kunnen zij

lekker spetteren in het water. Uiteraard wordt de veiligheid hierbij goed in de gaten gehouden, zo wordt er altijd gebruik gemaakt van maar een klein laagje water en is spelen in het zwembadje alleen wanneer er voldoende pedagogisch medewerkers hier toezicht op kunnen houden. In ons beleid veiligheid en gezondheid staat uitgebreid omschreven hoe wij hiermee omgaan.

Alle kinderen hebben bij Villa Toet een “dit ben ik” profielmap. In deze map worden alle werkjes en knutsels van de kinderen bewaard, wanneer het kind 4 jaar wordt of eerder Villa Toet verlaat, krijgt het deze mooie map met herinneringen mee naar huis.

De verzorging van kinderen ervaren wij niet als een functioneel gegeven. Het is een belangrijke activiteit ter bevordering van de zelfredzaamheid en sociale interactie. Daarnaast benutten wij de verzorgingsmomenten om extra individuele aandacht aan de kinderen te geven. Verzorgende activiteiten zijn voeden, eten, slapen, rusten, uitkleden en aankleden.

VE programma Kiki

Bij Villa Toet laten wij ons inspireren door VE programma Kiki. Dit VE programma sluit mooi aan bij onze visie omdat bij Kiki ook wordt uitgegaan van het eigen ontwikkelingstempo van ieder kind. Het uitgangspunt hierbij is dat de pm'er goed naar de kinderen kijkt, de ontwikkeling volgt en zo het kind een stapje verder helpt. Spelen staat bij Kiki centraal, door middel van spel leren kinderen namelijk de wereld ontdekken. De pm'ers spelen zo in op dit spel dat zij het spel verrijken en de betrokkenheid van de kinderen vergroten.

Kiki werkt met verschillende thema's. De thema's sluiten aan bij de belevingswereld van het kind. Door bezig te zijn met het thema leren de kinderen steeds meer over de wereld om hen heen. Ieder thema heeft uitdagende en afwisselende activiteiten zoals: creatieve opdrachten; expressie; dans en muziek; buiten activiteiten; koken, bakken; en rollenspellen. De activiteiten zijn toegespitst op de verschillende leeftijden en stimuleren de volgende ontwikkelingsgebieden:

- Motorische ontwikkeling
- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Spraak & taal
- Rekenprikkel

Bij het VE programma Kiki hoort ook “Kiki de beer”. Kiki is een beer die altijd aanwezig is op de groep en samen met de kinderen allerlei avonturen beleefd. Kiki doet aan alles mee wat het kind ook doet. Kiki kan zo ook fungeren als “vriendje” van de kinderen en kinderen kunnen zich met Kiki identificeren.

SPELMATERIAAL

De groepsruimtes zijn zo ingericht dat er verschillende afgebakende speelhoeken zijn, zo hebben de kinderen mogelijkheid tot verschillende soorten spel. Op de groep bieden wij diverse spelmaterialen aan passend bij de interesse, behoefte, leeftijd en ontwikkelingsfase van de kinderen. Deze materialen worden opgeborgen in open, lage kasten, zo kunnen de kinderen zelf bij het speelgoed en de materialen pakken waar zij op dat moment behoefte aan hebben.

Naast gericht speelmateriaal zoals poppen, puzzels, boekjes, auto's en duplo verrijken de pedagogisch medewerkers de speelhoeken met “open eind” materialen. Dit zijn materialen die de kinderen extra uitdagen in hun fantasie en creativiteit en waar zij geheel naar eigen invullen mee kunnen spelen. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld kartonnen dozen, wc rollen, kurken, verschillende lapjes stof of het toevoegen van huishoudelijke materialen als een afwasborstel en een theedoek aan het speelkeukentje. Deze materialen zien wij als waardevolle toevoeging voor de spelbeleving en creativiteit van het kind doordat deze extra uitdagen om mee op ontdekking te gaan en hier op een eigen manier invulling aan te geven.

Tijdens spel leren wij kinderen omgaan met kleine risico's waarbij zij hun zelfvertrouwen opbouwen en hun eigen grenzen leren kennen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het zelf proberen om op een grotere fiets te stappen of te oefenen met balanceren over een boomstam.

2.2.6 ONTWIKKELINGSSTIMULERING

Door de houding, communicatie en het aanbod van de pedagogisch medewerker kan een kind kansen krijgen zich verder te ontwikkelen binnen zijn persoonlijke competenties. De pedagogisch medewerker stimuleert kinderen hiermee binnen de motorische, cognitieve, creatieve en taalontwikkeling. Hierbij is het doel van de pedagogisch medewerker het kind op positieve wijze net een stapje verder te brengen in de ontwikkeling, door een grote diversiteit aan speelmaterialen en activiteiten aan te bieden. De pedagogisch medewerker biedt het kind net dat beetje hulp dat het nodig heeft om een stapje verder te komen dan dat zij uit zichzelf zouden kunnen komen.

Bij Villa Toet stimuleren wij kinderen in hun persoonlijke ontwikkeling door:

- Te zorgen voor een inrichting en materialen die kinderen uitdagen tot spelen, ontdekken en onderzoeken. Daarbij wordt regelmatig vernieuwend materiaal aangeboden, bijvoorbeeld door te variëren met verschillende “open eind” materialen.
- Een mix aan te bieden van vrije spelmomenten en begeleide activiteiten, beide momenten zien wij als kansen waarbinnen de ontwikkeling gestimuleerd kan worden.
- Tijdens begeleide activiteiten wordt gedurende de week zo gevarieerd dat de verschillende ontwikkelingsgebieden binnen deze activiteiten gestimuleerd worden. Aan deze activiteiten zit een duidelijk VE doel verbonden waarbij de kinderen bijvoorbeeld een bepaalde opdracht krijgen maar daarbinnen is ook veel ruimte voor eigen invullen en creativiteit van de kinderen.
- Tijdens vrij spel krijgen kinderen de ruimte hun eigen spel te bepalen, de kinderen krijgen de ruimte om op avontuur en ontdekking te gaan. De pedagogisch medewerker vergroot de spelbetrokkenheid van de kinderen door rustig en nabij te zijn als de kinderen spelen. Daarnaast verbindt zij zich regelmatig met het spel van de kinderen door vragen te stellen, het spel uit te breiden door materialen toe te voegen, suggesties te geven en/of actief mee te spelen *‘zo jij hebt al een hoge duplo toren gemaakt, zullen we proberen om er nog 3 gele blokjes bovenop te stapelen?’*
- De mate van stimulering af te stemmen op de aandacht, stemming en het begripsniveau van het kind. Daarbij worden de oudere peuters extra uitgedaagd op de momenten dat de jongere kinderen slapen. De pedagogisch medewerker neemt dan de tijd om de oudere kinderen extra te prikkelen met uitdagendere activiteiten. *Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het doen van een proefje waarbij de begrippen “drijven en zinken” worden onderzocht.*
- Gebruik te maken van de mogelijkheden die zich voordoen tijdens de dagelijkse begeleidingsmomenten om kinderen te stimuleren. Bijvoorbeeld door kinderen bij het uitkleden zoveel mogelijk zelf proberen te laten doen. Of door tijdens het opruimen de kinderen mee te laten helpen en kleine opdrachtjes te geven *‘Efri kan jij de pop in het bedje neerleggen?’*. Of door tijdens het eetmoment kinderen te laten helpen *‘Joah kan jij de blauwe beker doorschuiven naar Pien?’*

2.3 SOCIALE ONTWIKKELING

Ons kinderdagverblijf kenmerkt zich door diversiteit en vele verschillen tussen kinderen. Verschillen in leeftijd, culturele achtergrond, sekse en interesses. Bij Villa Toet hechten wij veel waarde aan deze verschillen. Door onderlinge interacties, binnen een positief groepssituatie, leren kinderen respect en waardering te hebben voor de eigenheid van zichzelf en anderen. Dit vergroot hun inzicht in sociale relaties en omgangsvormen en versterkt hun zelfinzicht. De pedagogisch medewerkers stimuleren dat kinderen van elkaar leren, elkaar helpen, voor elkaar zorgen en samen plezier maken. We letten erop dat het groepsproces en de onderlinge relaties recht doen aan de eigenheid en veiligheid van ieder kind. We geven kinderen de ruimte om voor zichzelf op te komen en zichzelf te kunnen zijn binnen de groep.

De sociale behoefte van kinderen koppelen we aan de sociale ontwikkeling. In de eerste levensjaren wordt er een belangrijke basis gelegd op sociaal gebied. Kinderen ontwikkelen zich van een individu dat nog erg op zichzelf gericht is, tot een individu die in interactie staat met de mensen om zich heen. Jonge kinderen zijn nog erg op zichzelf gericht en moeten nog leren wat een ander wel of niet leuk vindt. Naarmate zij ouder worden, raken kinderen zich steeds meer bewust van de gevoelens en behoeftes van anderen en kunnen hier op hun beurt steeds beter rekening mee houden. Bij Villa Toet begeven kinderen zich altijd binnen een groep, het is belangrijk dat kinderen zich prettig voelen binnen deze groep. Een positief groepsklimaat is een belangrijke voorwaarde, sociale interacties kunnen de leefwereld van kinderen verrijken. Kinderen zijn een voorbeeld voor elkaar, leren van elkaar, kunnen elkaar motiveren en elkaar helpen.

Wij bieden kinderen de ruimte om sociale ervaringen op te doen, waardoor kinderen zich verschillende sociale vaardigheden eigen kunnen maken. Elk kind krijgt individuele zorg en aandacht. Ook de groep heeft een belangrijke functie, want kinderen maken deel uit van een samenleving. Villa Toet is als het ware een samenleving in het klein waar kinderen spelenderwijs met sociale vaardigheden kunnen oefenen. Dit gaat letterlijk en figuurlijk met vallen en opstaan. Kinderen leren van deze situaties en van elkaar. Het kennis maken met andere volwassenen en kinderen, het respecteren van anderen en het opkomen voor eigen belang zijn belangrijke toegevoegde waarden aan het samenzijn in een groep.

2.3.1 SAMENSPEL

Kinderen leren sociaal gedrag het meest tijdens spel, wanneer zij naast of met elkaar spelen. Villa Toet biedt kinderen de gelegenheid om tijdens spel te oefenen met sociale vaardigheden zoals leren delen, elkaar helpen, troosten, leren rekening te houden met de ander, een taakje uitvoeren, zichzelf te presenteren, omgaan met conflicten en opkomen voor jezelf. Bij Villa Toet bieden we gedurende de dag ook verschillende activiteiten aan waarbij gezamenlijk iets ondernomen wordt, bijvoorbeeld door samen een boekje te lezen, muziek te maken, een spel te doen of een gezamenlijk kunstwerk te maken. Bij het stimuleren van de sociale ontwikkeling verliezen wij het individueel kind niet uit het oog. Dat betekent dat wij het belangrijk vinden dat kinderen ook de ruimte krijgen om zich af en toe even terug te trekken, alleen te spelen en uit te rusten.

Baby's

Een baby speelt nog niet samen met anderen, wel geniet een baby er al van om naar anderen te kijken. Baby's kijken dan ook graag rond en observeren daarbij wat zij andere kinderen zien doen. Naarmate baby's ouder worden zoeken zij steeds meer de interactie op door oogcontact te maken en geluiden en klanken te produceren, hiermee proberen zij de aandacht te trekken van de ander.

Bij Villa Toet stimuleren wij de sociale ontwikkeling bij baby's door:

- Baby's naast elkaar neer te leggen of tegenover elkaar te zetten zodat zij elkaar kunnen zien, observeren en eventueel imiteren. Op deze manier kunnen interacties ontstaan;
- Baby's te betrekken bij activiteiten met grotere kinderen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de baby ook betrekken bij gezamenlijke voorleesmomenten.

Dreumes

Dreumesen zijn nog niet in staat om zich te verplaatsen in anderen en de gevoelens en behoeftes van anderen. De dreumes experimenteert dan ook hoe ver hij kan gaan (grenzen opzoeken) en leren door de reacties die zij hierop krijgen vanuit de omgeving. Zo kan een dreumes zich nog enorm verbazen over het feit dat een kind huilt, nadat hij het aan de haren heeft getrokken. Deze reacties op het gedrag van de dreumes, leren hem zo belangrijke sociale vaardigheden. Naast het uitproberen van minder positief gedrag proberen kinderen ook vaardigheden als behulpzaamheid en genegenheid uit. Omdat dreumesen nog niet in staat zijn om zich te verplaatsen in anderen, vinden zij het ook nog erg lastig om samen te spelen met anderen en speelgoed te delen. Je ziet dan ook vaak dat kinderen allereerst naast elkaar spelen, in plaats van met elkaar. Toch is dit naast elkaar spelen al een eerste stap richting het samenspel. De dreumesen observeren het spel van de kinderen om hen heen en imiteren dit, waardoor zij kennis maken en oefenen met verschillende soorten spel.

Bij Villa Toet stimuleren wij de sociale ontwikkeling bij dreumesen door:

- Dreumesen de mogelijkheid te geven naast elkaar te spelen en bezig te zijn met hetzelfde soort spel. Deze mogelijkheid wordt gegeven door het hebben van verschillende speelhoeken waarbinnen dreumesen kunnen spelen. tijdens deze momenten wijzen de pedagogisch medewerkers de kinderen ook op elkaars spel waardoor interacties en het imiteren van elkaars spel kunnen ontstaan *'kijk James, Ezra is ook aan het bouwen met de blokken'*;
- Door regelmatig met de kinderen mee te spelen en hierbij het eigen spel en dat van de kinderen te benoemen en suggesties te geven *'Milo verzamelt alle blauwe duplo stukjes, zullen wij alle groene stukjes pakken?'*;
- Het aanbieden van verschillende groepsactiviteiten zoals het buiten overrollen van een bal.

Peuters

Peuters ontwikkelen al meer een geweten en begrijpen zo al beter dat bepaalde dingen niet mogen. Daarnaast zijn zij zich al veel meer bewust van de gevolgen die bepaald gedrag kunnen hebben en denken hier van te voren over na. Toch zijn zij met name aan het begin van de peuterleeftijd nog niet volledig in staat om zich te verplaatsen in de gevoelens en behoeftes van anderen. Rond de 2 jaar vindt de ontwikkeling van de eigen ik plaats en beseffen kinderen dat zij een eigen persoon zijn met eigen gevoelens en behoeftes. Zij willen dan ook het liefst alles zelf doen en dat alles op hun manier gaat. Vanaf zo'n drie jaar beginnen peuters zich meer in te leven in de gevoelens en behoeftes van andere mensen. Toch blijft het rekening houden met anderen nog wel lastig, waardoor begeleiding vanuit de pedagogisch medewerkers van belang is. Naarmate peuters ouder worden, zullen zij steeds meer in staat zijn om met anderen samen te spelen en speelgoed te delen. Naarmate de kinderen richting de 3 jaar gaan, zullen zij elkaar steeds meer gaan opzoeken in hun spel.

Bij Villa Toet stimuleren wij de sociale ontwikkeling bij peuters door:

- Peuters te stimuleren om samen te spelen en hier suggesties voor te geven *'kunnen jullie proberen om samen een groot treinspoor te maken?'*;
- Peuters regelmatig kleine gezamenlijke opdrachtjes te geven *'willen jullie samen de bordjes klaarzetten op de tafel?'* of *'kunnen jullie samen deze bak tillen en terugzetten in de kast?'*;
- Het aanbieden van verschillende groepsactiviteiten. Denk hierbij aan stoelendans, tikkertje of een gezelschapsspelletje als domino of memory.

2.3.2 CONFLICTEN IN HET SAMENSPEL

Wanneer kinderen elkaar meer gaan opzoeken in spel en meer gaan samen spelen zullen er ook conflicten kunnen ontstaan tussen de kinderen onderling. Dit hoort bij het leerproces en het eigen maken van de verschillende sociale vaardigheden. Belangrijk is dat kinderen leren hoe zij op een respectvolle manier conflicten kunnen oplossen. Conflicten zullen namelijk altijd blijven voorkomen, ook als het kind inmiddels volwassen is. In de kinderopvang leren kinderen de basis van omgaan met conflicten.

Zoals eerder benoemd zijn dreumesen en peuters nog niet volledig in staat om zich in te leven in de gevoelens en behoeftes van anderen en laten zich nog veelal leiden door de eigen gevoelens en behoeftes. Om deze reden is begeleiding vanuit de pedagogisch medewerkers van belang.

Wanneer een conflict ontstaat en hierbinnen grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt gaat de pedagogisch medewerker met de kinderen in gesprek. Doormiddel van uitleg en het stellen van vragen laat de pedagogisch medewerker het kind inzien dat bepaald gedrag ongewenst was. Denk hierbij aan bijvoorbeeld een kind dat een ander heeft geslagen, vragen die een pedagogisch medewerker kan stellen aan een kind zijn; *'wat is er gebeurd? Hoe voelt het andere kindje zich nu? Denk je dat het pijn heeft gedaan? Hoe kunnen wij dit nu oplossen?'*. De pedagogisch medewerker begeleidt de kinderen hierin. Wanneer kinderen zelf nog niet de mogelijkheid hebben om tot een antwoord te komen helpt de pedagogisch medewerker hierbij door hier uitleg over te geven. Het doel is om kinderen te laten inzien wat het gedrag met een ander kind heeft gedaan om vervolgens het gedrag hierop aan te passen en eventueel sorry te zeggen.

Wanneer het conflict ontstaat rondom speelmateriaal zal de pedagogisch medewerker samen met de kinderen zoeken naar een oplossing. Door bijvoorbeeld soortgelijk speelmateriaal aan te bieden of af te spreken dat de kinderen om de beurt met het speelgoed mogen spelen. Een veel gebruikte zin binnen kinderopvang Villa Toet is dan ook; *'samen spelen, samen delen'*. Door kinderen mee te laten denken over een geschikte oplossing leren zij steeds beter hoe zij zelfstandig een conflict kunnen oplossen wat de sociale zelfredzaamheid vergroot.

2.3.3 INTERACTIE KINDEREN ONDERLING STIMULEREN

Hoe stimuleer je als pedagogisch medewerker de relaties tussen de kinderen op de groep? Iedere leeftijdsgroep heeft weer zijn eigen uitdagingen hierbinnen.

Kinderen in de groep hebben niet altijd vanzelfsprekend contact met elkaar. De leeftijden verschillen en soms

kennen de kinderen elkaar nog niet zo goed. Als pedagogisch medewerkers dien je de kinderen met elkaar in contact te brengen, door gezamenlijk een activiteit uit te voeren, kinderen bij elkaar te betrekken of een groepsgepraak te starten. Zo krijgen kinderen de kans om te oefenen met de sociale vaardigheden. Daarnaast leren de kinderen op deze wijze positief sociaal gedrag zoals; naar elkaar luisteren, samen delen, samen spelen, samenwerken, elkaar helpen, een taak op zich nemen, voor jezelf opkomen of voor een andere opkomen.

Afhankelijk van het kind is er meer of minder begeleiding van de interactie nodig. Een kind dat zeer verlegen is en weinig contact maakt met andere kinderen kan de begeleiding en stimulans van een vertrouwde pedagogisch medewerker goed gebruiken om in contact te komen met een ander kind. Een kind dat open is, met iedereen praat en sociaal zeer vaardig is zal minder behoefte hebben aan de begeleiding van interactie met andere kinderen.

Bij Villa Toet begeleiden wij de onderlinge interacties op de volgende manieren:

- Pedagogisch medewerkers bevorderen actief positieve interacties tussen kinderen door situaties te creëren die dit gedrag uitlokken, bijvoorbeeld door kinderen kleine, gezamenlijke opdrachtjes te geven *'kunnen jullie samen de blokken opruimen?'* of *'kan jij Kyan helpen met zijn jas aan te krijgen?'*;
- Er worden regelmatig groepsversterkende activiteiten uitgevoerd waarbij kinderen verschillende sociale vaardigheden kunnen oefenen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het spelen van een balspel of het samen maken van smoothies;
- Nieuwe kinderen worden goed geïntroduceerd binnen de groep en extra begeleidt binnen hun sociale interacties in de beginperiode. Daarnaast wordt er aandacht besteedt aan een kind dat afscheid neemt van de groep;
- Pedagogisch medewerkers zien en waarderen positieve interacties die zich spontaan voordoen tussen kinderen door hier een reactie op te geven *'ik zag dat jij Youssef hielp toen hij zijn schoen niet aankreeg, dat is behulpzaam van jou'*;
- Pedagogisch medewerkers helpen kinderen bij het verwoorden van hun mening en gevoelens naar anderen toe *'je vond het niet leuk toen Xavi jouw bal afpakte, je kunt tegen hem zeggen: stop Xavi, dat vind ik niet leuk, daar wilde ik nog graag mee spelen'*;
- Er wordt positieve ondersteuning geboden tijdens conflicten waarbij de pedagogisch medewerker de kinderen helpt een oplossing te vinden die voor iedereen goed is;
- Regelmatig wordt er door de pedagogisch medewerkers een stap naar achteren gezet om interacties tussen de kinderen zo de ruimte te geven.

2.4 WAARDEN EN NORMEN

Bij Villa Toet brengen wij kinderen waarden en normen bij omdat deze van groot belang zijn in ons dagelijks leven. Het eigen maken van normen en waarden maakt onderdeel uit van de morele ontwikkeling. Er kunnen zich veel situaties voordoen met leermomenten. Bijvoorbeeld bij ruzie of pijn, verdrietige situaties of een maatschappelijke gebeurtenis. Door de reacties van de pedagogisch medewerkers op dit soort situaties ervaart een kind wat wel en niet gewenst is. Het eigen gedrag van de pedagogisch medewerkers heeft hierbij een belangrijke voorbeeldfunctie.

De pedagogisch medewerkers brengen de kinderen in aanraking met deze normen en waarden door:

1. *Interactie tussen pedagogische medewerker met het kind of de kinderen.*

De pedagogisch medewerker geeft zelf het goede voorbeeld door bijvoorbeeld de handen te wassen na het buiten spelen, niet te schreeuwen maar rustig te praten en wanneer ze iets wil of nodig heeft dit vriendelijk te vragen.

2. *Binnen- en buitenruimte*

De pedagogisch medewerker leert kinderen respectvol om te gaan met de materialen, zowel in de binnen als buiten ruimte. Door bijvoorbeeld het gooien met speelgoed en het kapot stampen en trekken van planten af te keuren. Zij leert kinderen de waarde van materialen en de natuur en hoe kinderen hier voorzichtig en respectvol mee om kunnen gaan.

3. *De groep*

De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat kinderen leren elkaar in de waarde te laten en respectvol met elkaar om te gaan. Zo geeft de pedagogisch medewerker kinderen die voor het eten willen bidden de ruimte om dit te kunnen doen door de groep kinderen te vragen om hier respect voor te hebben en te vragen om stil te zijn. Daarnaast leert zij kinderen naar elkaar te luisteren, elkaar te helpen en naar elkaar om te kijken.

4. *Activiteiten*

De pedagogisch medewerker biedt activiteiten aan waarbij kinderen leren om rekening te houden met elkaars gewoontes, rituelen en voorkeuren. Denk bijvoorbeeld aan het niet eten van vlees of vis en het vieren van het Suikerfeest.

5. *Spelmateriaal*

De pedagogisch medewerker zorgt voor duidelijkheid en is consequent naar de kinderen toe. Door na elke activiteit of vrij spel moment samen met de kinderen op te ruimen leert de pedagogisch medewerker de kinderen zich verantwoordelijk te voelen voor het opruimen van materiaal dat zij hebben gebruikt en de ruimte zo netjes te houden.

2.5 WAARNEMEN VAN DE ONTWIKKELING

2.5.1 OBSERVEREN EN OUDERGESPREKKEN

Naast de dagelijkse zorg op de groepen voor de kinderen, houden pedagogisch medewerkers zich regelmatig bezig met de ontwikkeling van ieder kind. Door middel van vragenlijsten zullen de pedagogisch medewerkers kinderen volgen op ieder ontwikkelingsgebied. Dit gebeurt aan de hand van observaties. De vragenlijsten worden zorgvuldig gerapporteerd en toegevoegd aan het dossier wat voor ieder kind persoonlijk wordt bijgehouden. Op deze manier houden de pedagogisch medewerkers oog op hoe een kind zich ontwikkelt. Wanneer de ontwikkeling moeizamer verloopt, zullen zij dit terugkoppelen aan ouders.

Bij Villa Toet observeren wij met behulp van het kindvolgsysteem dat is gemaakt door VE programma Kiki. In het kindvolgsysteem is gebruik gemaakt van de bestaande VE observatielijsten aangevuld met de expertise van Kiki in combinatie met kleinschalige kinderopvang in het bijzonder. Iedere 6 maanden wordt er een nieuwe observatie uitgevoerd tot het kind de leeftijd van 4 jaar heeft bereikt. Dit betekent dat het kind 2 keer per jaar geobserveerd wordt, rond de verjaardag en een half jaar erna. De vragen in de observatielijsten zijn helder en duidelijk geformuleerd en kunnen veelal met "ja" of "nee" beantwoord worden. Zo ontstaat er een zo objectief mogelijk beeld. De observaties worden door de mentor van het kind ingevuld. Ouders worden na iedere ingevulde observatie uitgenodigd voor een 10-minutengesprek. Ouders krijgen hierin ook de ruimte om hun zorgen te bespreken. Er is altijd de mogelijkheid meer gesprekken te voeren, als ouders hier behoefte aan hebben.

2.5.2 OVERDRACHT NAAR SCHOOL

Om een doorlopende leerlijn voor de kinderen te creëren werken wij samen met de scholen. Dit doen wij door een overdracht te geven aan de school bij het verlaten van het kinderdagverblijf. Deze overdracht vindt alleen plaats indien ouders hier toestemming voor hebben gegeven. Voordat het kind vier jaar wordt zal de mentor van uw kind om schriftelijke toestemming vragen voor deze overdracht.

Bij kinderdagverblijf Villa Toet maken wij gebruik van een koude overdracht.

Een koude overdracht: na schriftelijke toestemming van de ouders stuurt de mentor het kind dossier met daarin de observaties en een begeleidende brief op naar school. Bij eventuele vragen kan de leerkracht of intern begeleider telefonisch contact opnemen voor een korte overdrachtsbespreking.

2.5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling

Wij willen een positieve bijdrage leveren aan de ontwikkeling van ieder kind. Open communicatie en goed contact met de ouder hierover is dan ook van groot belang. We letten bij ieder kind op alle aspecten van het gedrag en diens ontwikkeling.

Halfjaarlijks observeren wij de kinderen en vullen hiervan een observatielijst in, die de ontwikkeling van het kind in kaart brengt. Binnen Villa Toet maken wij gebruik van het kindvolgsysteem van VE programma Kiki, hiermee wordt peridook alle kinderen geobserveerd. Indien er zorgen ontstaan over een kind wordt er besloten om vaker te observeren. Ieder halfjaar vinden 10 minuten gesprekken plaats met ouders. Uiteraard is het altijd mogelijk om een gesprek aan te vragen. Indien wij ons zorgen maken over een kind wordt het onderstaande stappenplan doorlopen:

1. Opvallend gedrag signaleren;

Het kan gebeuren dat een kind zich binnen een groep onderscheidt door zijn opvallend gedrag of bijzonderheden in de ontwikkeling. Het is de taak van de pedagogisch medewerker de signalen die het kind afgeeft op te merken. Zij dient vervolgens deze signalen in kaart te brengen en deze te bespreken met collega's. Indien de collega samen constateren dat het gaat om een zorgelijke situatie zal er een kort gesprek met ouders plaatsvinden. De signalen worden met ouders besproken wellicht erkennen zij de zorgen. Daarbij wordt er gekeken of er een situatie is ontstaan waardoor het gedrag en / of ontwikkeling kan worden verklaart. Soms kan het zijn dat er een verandering in gedrag of ontwikkeling een gevolg van een verandering is in de omgeving van het kind. Wanneer dit het geval is zal de pedagogisch medewerker het gedrag of de bijzonderheden in de ontwikkeling monitoren.

2. Indien zorgen omtrent gedrag blijven;

Wellicht is er geen aanleiding en blijven er zorgen bestaan over het gedrag of de ontwikkeling van het kind. De pedagogisch medewerker kan besluiten het kind extra te observeren.

Binnen Villa Toet kan er gebruik worden gemaakt van twee observatie methodes. De eerste methode is een ongestructureerde observatie, waarin objectief het gedrag en signalen worden beschreven, deze methode brengt met name zorgen rondom het gedrag van een kind goed in beeld. Ten tweede zijn er observatielijsten van kindvolgsysteem Kiki waarvan gebruik wordt gemaakt. Deze observatielijsten brengen met name achterstand in de ontwikkeling goed in beeld.

3. Raadplegen van externe organisaties;

Na de observatie kan veel duidelijk zijn geworden, daarnaast kan de pedagogisch medewerker een hoop nieuwe signalen hebben gezien. De pedagogisch medewerker kan naast advies van de locatiemanager ervoor kiezen een externe organisatie te raadplegen, uiteraard gebeurt dit anoniem in deze fase. Dit kunnen organisaties zijn zoals, kind en gezin, het consultatiebureau etc. Binnen dit gesprek probeer de pedagogisch medewerker meer handvaten te krijgen en vraagt eventueel advies hoe dit bespreekbaar te maken. Er kan hierna worden gekozen om nog meer observaties te doen of meteen een gesprek met de ouders aan te vragen.

4. Opstellen plan van aanpak en oudergesprek;

In het oudergesprek worden zorgen omtrent het kind geuit. Hierbij wordt uitgelegd dat het kind meer nodig heeft om goed begeleid te worden en het beste uit het kind te halen. In het oudergesprek wordt in overleg met ouders een plan van aanpak opgesteld. Het plan van aanpak wordt in de praktijk verwezenlijkt door extra stimulatie te geven daar waar nodig.

Soms zijn de zorgen omtrent de ontwikkeling en/of gedrag groot en kan Villa Toet besluiten om professionele ondersteuning te zoeken. Villa Toet kan een professional op locatie uitnodigen om te observeren. Daarnaast kan Villa Toet ouders aanraden om professionele hulp te zoeken. U kunt hierbij denken aan een logopedist, fysiotherapeut, ouder kind centrum etc. Uiteraard gebeuren deze stappen altijd in overleg met de ouders. Voor de juiste doorverwijzing wordt gebruik gemaakt van de sociale kaart. Na het doorverwijzen blijft Villa Toet monitoren of het kind en de ouders de juiste hulp krijgen. Daarbij ondersteunen zij daar waar nodig en mogelijk is.

Indien de ouder de zorg niet deelt, dan is het verstandig om nogmaals anoniem contact op te nemen met een externe partij waar je eerder contact mee hebt gehad. Zij kunnen hierbij adviseren. Daarnaast is het van groot belang te blijven observeren en communiceren met de ouders.

Ons uitgangspunt is om samen met de ouders zo snel mogelijk actie te ondernemen en samen te werken aan

het stimuleren van de ontwikkeling of positief gedrag bij het kind. De welzijn van het kind staat hierbij altijd voorop.

Toerusting en ondersteuning van pedagogisch medewerkers

De locatiemanager begeleidt de pedagogisch medewerkers gedurende het gehele traject. Allereerst zorgt zij ervoor dat de randvoorwaarden aanwezig zijn om de taken uit te voeren zoals de uitleg over observatiemethodes maar ook de observatielijsten. Naast het toereiken van de instrumenten kunnen zij deelnemen aan de oudergesprekken, ondersteunen tijdens het observeren en meedenken binnen het plan van aanpak.

Binnen Villa toet is ook een pedagogisch coach. Zij organiseert één keer per jaar een intervisie, waarbij opvoedkundige en pedagogische vragen met betrekking tot opvallend gedrag, ontwikkelingsproblematiek en andere pedagogische vraagstukken met betrekking tot de begeleiding gesteld kunnen worden. Gedurende deze intervisie wordt er tevens gekeken naar alle kinderen met opvallend gedrag. Gedurende het jaar komt de pedagogisch coach bijna maandelijks langs en hebben de pedagogisch medewerkers de mogelijkheid om vragen te stellen en krijgen zij indien nodig extra begeleiding.

HOOFDSTUK 3: KINDERDAGVERBLIJF VILLA TOET INFORMATIE VOOR OUDER EN KIND

3.1 STAMGROEPEN

3.1.1 STAMGROEPEN

Binnen het kinderdagverblijf worden dagelijks maximaal 21 kinderen opgevangen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar, onder leiding van vaste pedagogisch medewerkers.

Wij hebben 2 groepsruimtes, een baby-dreumesgroep en een dreumes-peuter groep. Op de baby-dreumesgroep worden maximaal 9 kinderen opgevangen van 0-2 jaar. Op de verticale groep worden maximaal 12 kinderen opgevangen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar.

Groep	Leeftijd	Aantal kinderen	Aantal medewerkers
Baby-dreumesgroep	0 – 2 jaar	9	3
Dreumes-peutergroep	1 – 4 jaar	12	2

Bij Villa Toet hebben wij gekozen voor twee horizontale groepen. Dit heeft als voordeel dat kinderen met leeftijdsgenootjes binnen dezelfde groep zitten, waardoor de kinderen zich veelal in dezelfde ontwikkelingsfase bevinden. Pedagogisch medewerkers kunnen hierdoor eenvoudiger activiteiten aanbieden die passen bij de ontwikkelingsfasen waar kinderen zich op dat moment in bevinden. Een horizontale baby-dreumesgroep geeft baby's de kans om binnen een veilige omgeving te kunnen wennen aan het kinderdagverblijf en alle bijkomende prikkels, waardoor ze uiteindelijk makkelijker kunnen doorstromen naar de dreumes-peuter groep.

Wij kiezen voor een brede overlap in onze leeftijdsgroepen. Zo kunnen dreumesen doorstromen naar de dreumes-peutergroep als zij tussen de 12 en 24 maanden oud zijn. Hier kiezen wij bewust voor omdat ieder kind zich anders ontwikkelt, de ene dreumes zal dus eerder toe zijn aan nieuwe uitdagingen, waar een andere dreumes zich liever nog binnen een veilige, rustige omgeving bevindt. Wij bekijken dus per individu wanneer het kind eraan toe is om door te stromen en kunnen wij inspelen op individuele behoeftes hierin.

De groepsruimtes richten wij zodanig in, dat deze voor kinderen duidelijk en toegankelijk is. Door regelmatig vanaf de grond de inrichting te bekijken, kunnen we deze afstemmen op de beleveniswereld van de kinderen. We brengen structuur in de ruimtes aan, door het aanbrengen van diverse speelhoeken, zoals de huishoek en de leeshoek. We streven ernaar dat kinderen herkenningspunten hebben in de ruimte. We plaatsen materialen op kindhoogte, in open lage kasten, zodat kinderen deze zelfstandig kunnen pakken en hierdoor uitgedaagd worden tot spel. Daarnaast verrijken de pedagogisch medewerkers het spelmateriaal met verschillend "open eind" materiaal. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld wc rollen; eierdozen; grote kartonnen dozen of kurken. Deze materialen zien wij als een mooie toevoeging voor de eigen fantasie en creativiteit van de kinderen tijdens spel, bij ons wordt dus niet zomaar iets weggegooid. Knutselwerkjes hangen wij, op ooghoogte van de kinderen, zichtbaar in de ruimte. Dit scheidt sfeer en gezelligheid en daarnaast is hiermee het thema voor iedereen duidelijk zichtbaar op de groep.

Ook beschikt de locatie over een knusse, beschutte buitenruimte. We streven ernaar dagelijks en ongeachte de weersomstandigheden met de kinderen van 1 jaar tot 4 jaar, buiten te spelen. Kinderen jonger dan 1 jaar gaan mee naar buiten indien hun eigen dagritme dit toe laat.

3.1.2 SAMENVOEGEN

Bij Villa Toet kan het voorkomen dat groepen samen worden gevoegd. Uitgangspunt is dat de stamgroep een vaste groep is, waarbij van tevoren bekend is welke dit is (en welke beroepskrachten hierbij horen). Dit betekent dat het niet is toegestaan om dagelijks te bepalen hoe de groepen worden ingedeeld, aan de hand van het aantal aanwezige kinderen. Samenvoegen betekent tevens dat de gehele groep samenvoegen, en niet delen van de stamgroep.

Er zijn wettelijk toegestaan twee manieren om samen te voegen;

Structureel samenvoegen

Wanneer er, op bepaalde dagen van de week, structureel minder kinderen worden opgevangen, kan ervoor worden gekozen om beide stamgroepen samen te voegen tot één samengestelde stamgroep. Dit betekent dat kinderen van de baby-dreumesgroep dan worden opgevangen op de dreumes-peutergroep. Er ontstaat dan een verticale groep. Ouders dienen een schriftelijke toestemming te geven indien er sprake is van structureel samenvoegen. Bij de intake zal er schriftelijke toestemming worden gevraagd aan alle ouders voor het structureel samenvoegen. Voor het samenvoegen aan dagranden wordt geen schriftelijke toestemming gevraagd. De dagranden worden beschouwd als werkwijze, er wordt in de praktijk samengevoegd op de dagranden zoals beschreven in het pedagogisch beleidsplan. Ouders worden hier tevens van op de hoogte gesteld tijdens de intake.

Structureel samenvoegen bij Villa Toet:

- Bij start van de dag voegen wij van 07.30 tot 09.00 samen op de dreumes-peutergroep. Om 09.00 gaan alle kinderen naar de eigen stamgroep toe. Soms blijkt in de praktijk dat het nodig is om al eerder richting de eigen stamgroep te gaan, het uitgangspunt is het maximaal aantal kinderen dat in de ruimte mag worden opgevangen.
- Aan het einde van de dag voegen wij samen vanaf 17.00 indien kind aantal het toelaat, hierbij voegen wij samen op de dreumes-peutergroep. Dit gebeurt alleen als er minder dan 12 kinderen aanwezig zijn. Ouders dienen hiervoor geen schriftelijke toestemming te geven.
- In verband met een lagere bezetting op de vrijdag wordt er momenteel alle vrijdagen samengevoegd op de dreumes-peutergroep. Ouders hebben voor deze dag schriftelijk toestemming gegeven om te mogen samenvoegen.

Incidenteel samenvoegen

In de vakantieperiode kan het voorkomen dat er minder kinderen naar het kinderdagverblijf komen en kan er daarom besloten worden om samen te voegen. Villa Toet inventariseert voor de vakantieperiode hoeveel kinderen er aanwezig zullen zijn. Wanneer uit deze gegevens blijkt dat er op de beide stamgroepen weinig kinderen zullen komen, dan kan er gekozen worden om samen te voegen. Uiteraard wordt tijdens het samenvoegen in vakantieperiode rekening gehouden met de emotionele veiligheid van de kinderen, zo wordt bij het samenvoegen een vast gezicht van het kind ingezet. Op deze manier hebben kinderen een vertrouwd gezicht op de groep. Ook bij incidenteel samenvoegen wordt er samengevoegd op de dreumes-peutergroep.

Ouders worden van te voren op de hoogte gesteld van het samenvoegen, tevens dienen zij schriftelijk akkoord te geven voor het samenvoegen.

Verticale groep

Tijdens het samenvoegen ontstaat er een verticale groep, kinderen van 0 – 4 jaar worden dan samen op 1 groep opgevangen. Zoals hierboven al omschreven staat zal er bij samenvoegen altijd voor gezorgd worden dat er een vast gezicht van beide groepen wordt ingezet zodat de emotionele veiligheid van alle kinderen gewaarborgd kan worden. Daarnaast zorgen de pedagogisch medewerkers van de baby-dreumesgroep ervoor dat er geschikt speelmateriaal voor de kleinste wordt meegenomen naar de dreumes-peutergroep deze dag, zodat ook zij tijdens het samenvoegen voldoende geschikt speelmateriaal hebben om mee te spelen. Daarnaast wordt er tijdens de dagen dat er wordt samengevoegd rekening mee gehouden dat er gedurende de dag voor de verschillende leeftijdsgroepen interessante en uitdagende activiteiten worden aangeboden zodat ieder kind voldoende gestimuleerd wordt in zijn ontwikkeling. Ook is het voor de oudere peuters bijvoorbeeld leerzaam en interessant om betrokken te worden bij de verzorging van de baby's, hier betrekken we hen dan ook bewust bij wanneer we een samengevoegde groep hebben.

3.1.3 OPEN DEUREN BELEID

Kinderdagverblijf Villa Toet beschikt over 2 groepsruimtes, een baby-dreumesgroep en een dreumes-peuter groep.

Wij stimuleren de ontwikkeling van de kinderen door ze verschillende activiteiten aan te bieden. Daarnaast vergroten we de leefwereld van de kinderen door op vaste momenten de deur tussen de twee groepsruimte te

openen, waardoor de kinderen zich vrij over beide groepen mogen bewegen; het open deuren beleid. Hierdoor hebben kinderen de mogelijkheid om op de andere groep op ontdekkingstocht te gaan, nieuwe vriendjes te maken, nieuw speelmateriaal te ontdekken om zo hun wereld te vergroten. Echter zijn er wel regels verbonden aan het open deuren beleid:

- De deuren worden slechts op vaste momenten van de dag geopend;
- Kinderen eten en slapen altijd op de eigen stamgroep;
- Er wordt alleen open deuren beleid aangeboden indien het past binnen het activiteitenprogramma van de dag;

En als de emotionele veiligheid kan worden gewaarborgd. Wanneer er bijvoorbeeld wenkinderen aanwezig zijn en blijkt dat deze kinderen moeite hebben met veranderingen op de groep kan er besloten worden geen open deuren beleid aan te bieden of deze vroegtijdig af te breken. Kinderen onder de 12 maanden zullen niet deelnemen aan het open deuren beleid, omdat wij van mening zijn dat de emotionele veiligheid hierbij in het gedrang komt. Daarnaast wordt tijdens het open deuren beleid speelmateriaal aangeboden dat voor alle aanwezige kinderen op de groep veilig is.

Bij Villa Toet wordt elke dag tussen 8:00 uur en 9:00 uur het open deuren beleid aangeboden. Daarnaast kan er tussen 10:00uur en 11:15uur, 12.30 en 14.30 en 15:30uur en 17:00uur het opendeurenbeleid aangeboden worden. De pedagogisch medewerkers kijken per dag of er behoefte is voor het aanbieden van open deuren beleid en of het past binnen het activiteitenprogramma van deze dag.

Tijdens het open deurenbeleid kan de BKR van de stamgroep tijdelijk worden losgelaten, wanneer er bijvoorbeeld bij de ene activiteit meer begeleiding wenselijk of nodig is dan bij de andere. De BKR blijft op locatieniveau conform de wettelijke regels.

3.1.4 VERLATEN VAN DE STAMGROEP

Daarnaast zijn er momenten dat er activiteiten buiten de stamgroep plaatsvinden. Tijdens deze momenten wordt er altijd voldaan aan het kind leidster ratio. Mogelijke activiteiten buiten de stamgroep zijn;

- **Buiten spelen.** Villa Toet tracht minstens één keer per dag naar buiten te gaan met de kinderen die het dagritme van Villa Toet volgen. Tevens kan er worden gekozen voor bijvoorbeeld een wandeling in de buurt. Het buitenspelen gebeurt altijd onder begeleiding van minimaal 1 pedagogisch medewerker. Wanneer er maar 1 pedagogisch medewerker buiten aanwezig zal zijn kan er aan het vier ogen principe voldaan worden doordat de overige pedagogisch medewerkers de buitenruimte via de ramen kunnen zien.
- **Een gezamenlijke activiteit op de andere stamgroep.** Er kunnen gezamenlijke activiteiten ondernomen worden. U kunt hierbij denken aan dat alle peuters op één stamgroep een peutergerichte activiteit doen en de dreumesen op de andere stamgroep een dreumesgerichte activiteit. Tevens wordt er veel samengewerkt tijdens vakantieperiodes. Daarnaast zal de stamgroep verlaten worden bij gezamenlijke vieringen.
- **Het maken van een uitstapje.** Met name tijdens vakantieperiodes maken wij graag een uitstapje, naar bijvoorbeeld een kinderboerderij. Tijdens het maken van een uitstapje zal er te allen tijde voldaan worden aan het BKR. Wanneer het BKR toelaat dat er maar 1 pedagogisch medewerker op de groep hoeft te staan zal er in het geval van een uitstapje altijd een tweede pedagogisch medewerker mee gaan.

3.2 DAGINDELING

De dreumesen en peuters volgen op de groep gedurende de dag een vast dagritme, deze ziet er als volgt uit:

- 07.30 – 09.00** *Ontvangst ouders en kinderen*
- 09.00 – 09.15** *Alle kinderen krijgen een schone luier*
- 09.15 – 10.00** *Kringgesprek en eetmoment*
Eten: boterham met divers beleg

Drinken: melk, thee etc.

- 10.00 – 11.15** *Gerichte activiteit, buitenspelen of vrij spelen in de verschillende speelhoeken*
- 11.15 – 11.30** *Samen met de kinderen opruimen*
- 11.30 – 12.30** *Lunchen(warme maaltijd), drinken; water*
kinderen opfrissen, verschonen en klaar maken voor het naar bed gaan.
- 12.30 – 13.00** *Kinderen naar bed brengen. Een pedagogisch medewerker blijft bij de kinderen tot ze in slaap vallen.*
- 13.00 – 15.00** *Vrije activiteit met de kinderen die wakker zijn*
Pauze tijd voor de pedagogisch medewerkers.
- 14.30 – 15.00** *Kinderen komen uit bed, worden verschoont en aangekleed*
- 15.00 – 15.30** *Fruit eten en drinken*
- 15.30 – 16.30** *Gerichte activiteit binnen en/of buiten spelen.*
- 16.30 – 16.45** *Activiteit afronden, met de kinderen opruimen, indien nodig verschonen.*
- 16.45 – 17.00** *Komkommer, snoeptomaten, paprika eten.*
- 17.00 – 18.00** *Ontvangen van ouders en overdragen.*

Baby's onder 1 jaar volgen hun eigen dagritme.

3.3 SLAAPBELEID

De baby's slapen in de slaapkamer waar ze allemaal hun eigen bedje hebben. Om verwarring te voorkomen staat de naam van de baby op het bedje. Op het moment dat een dreumes er aan toe is om de overstap te maken naar de dreumes-peutergroep, slapen zij in de slaapkamer van de dreumesen en ook daar hebben zij hun eigen bedje. Vanaf 18 maanden slapen of rusten, afhankelijk van de behoefte, kinderen op stretchers. Deze staan ook in de slaapkamer zodat er voldoende rust is om te kunnen slapen. De pedagogisch medewerkers blijven in de slaapkamer tot de kinderen slapen. Daarnaast worden de slaapkamers in de gaten gehouden met babyfoons zodat wakkere kinderen direct uit de slaapkamer kunnen worden gehaald. Zo wordt de veiligheid gewaarborgd.

3.4 DIENSTEN , EXTRA DAGEN, EN RUILDAGEN

Extra dag

Het aanvragen van een extra dag kan, bij voorkeur minimaal 7 dagen van te voren, schriftelijk bij de pedagogisch medewerker van de groep worden aangevraagd. De extra dag kan worden afgenomen indien de maximaal aantal toegestane kinderen en het BKR van de stamgroep niet wordt overschreden en er geen extra beroepskrachten hoeven worden ingezet. Voor de extra dag hanteren wij het uurtarief. Wanneer aan bovenstaande criteria voldaan kan worden zal de leiding gevende schriftelijk akkoord geven.

Ruildag

Ook het aanvragen van een ruildag kan, bij voorkeur minimaal 7 dagen van te voren, schriftelijk bij de pedagogisch medewerker van de groep worden aangevraagd. Deze ruildag dient binnen een maand vóór of een maand na de afwezige dag ingezet te worden. De ruildag kan worden afgenomen indien de maximaal aantal toegestane kinderen en het BKR van de stamgroep niet wordt overschreden en er geen extra beroepskrachten hoeven worden ingezet. Wanneer aan bovenstaande criteria voldaan kan worden zal de leiding gevende schriftelijk akkoord geven.

3.5 WENNEN

De eerste periode op een kinderdagverblijf kan voor een kind overweldigend zijn. Het kind moet bekend raken met de pedagogisch medewerkers, andere kinderen en zijn nieuwe omgeving. Het is belangrijk om het kind gerust te stellen en ruimte te geven om zijn nieuwe leefomgeving te verkennen. We geven het kind vertrouwen door aan te sluiten bij de behoeften van het kind en dicht bij het kind in de buurt te zijn. Zo zorgt de pedagogisch medewerker er tijdens de wendagen voor dat zij meer contactmomenten creëert met het kind en het kind dicht bij zich houdt, in de armen, of bijvoorbeeld in een stoeltje naast haar. Voordat kinderen definitief geplaatst worden mogen zij komen wennen op het kinderdagverblijf.

Wendagen	Tijdstip	Informatie
<i>Eerste wendag</i>	09:00 – 12:00 uur	Ouders brengen het kind naar het kinderdagverblijf, kijken even samen rond waarna ouders afscheid nemen. De pedagogisch medewerker zal het kind opvangen en hierin begeleiden om vervolgens samen met het kind kennis te maken op de groep. Het kind volgt het dagritme, of zijn eigen ritme, en zal na de lunch door ouders worden opgehaald.
<i>Tweede wendag</i>	12.00 – 15.00	Op de tweede wendag komt het kind een middag wennen. Op deze manier heeft het kind zowel een ochtend als een middag op het kinderdagverblijf meegemaakt.

Intern wennen

Wanneer een dreumes tussen de 12 en 24 maanden oud is maakt het de overstap van de baby-dreumesgroep naar de dreumes-peutergroep. Het moment waarop dit is, is afhankelijk van wanneer de dreumes hier aan toe is, de pedagogisch medewerkers houden nauw in de gaten of een dreumes nog voldoende ontdekkingsmogelijkheden en uitdagingen heeft op de eigen groep of dat het toe is aan nieuwe uitdagingen.

Ouders worden mondeling op de hoogte gesteld van de overgang en krijgen schriftelijk alle informatie over de nieuwe groep zodat zij goed op de hoogte zijn. Ook zal de mentor van de dreumes een overdracht geven aan de nieuwe mentor van de dreumes-peutergroep zodat zij op de hoogte is van de bijzonderheden rondom het kind. Kinderen die naar de dreumes-peutergroep doorstromen wennen geleidelijk. Het wenproces wordt aangepast aan de behoefte van het kind. Doordat Villa Toet een kleinschalige organisatie is, er gewerkt wordt met open deuren beleid en er regelmatig wordt samengevoegd zijn kinderen over het algemeen al vertrouwd met beide groepen en alle pedagogisch medewerkers. Tijdens het wennen brengt het kind zelfstandig een bezoekje aan de nieuwe groep. Eén van de vertrouwd pedagogisch medewerkers brengt het kind naar de nieuwe groep, blijft als dit nodig is nog even voor het kind aanwezig en neemt daarna afscheid waarna het kind op de nieuwe groep verblijft. Afhankelijk van de gemoedstoestand van het kind wordt gekeken naar de lengte van dit moment. Afhankelijk van de reactie van het kind op het wennen kunnen deze momenten meerdere keren plaatsvinden. Als het wennen positief verloopt (het kind beweegt zich vrij door de ruimte/ komt tot spel) kan het kind definitief op de nieuwe groep worden geplaatst. Nogmaals: het wenproces wordt 'op maat' gemaakt aan de hand van de observatie door de 'oude' en 'nieuwe' beroepskrachten. Het ene kind heeft meer tijd nodig om te wennen, het andere is zo toe aan een nieuwe groep dat hij er het liefst de hele dag zelfstandig blijft.

3.6 OPENINGSTIJDEN EN SLUITINGSDAGEN

Villa Toet is op werkdagen geopend van 7.30 tot 18.00

Villa Toet is gesloten op de volgende dagen:

- Tussen Kerst en Nieuwjaar.
- 1ste en 2de Paasdag
- Koningsdag
- Bevrijdingsdag (1x in de vijf jaar 2025, 2030 etc)
- Hemelvaartsdag
- 1ste en 2de Pinksterdag
- Kerstavond sluiten wij om 16.00

3.7 OUDERCOMMISSIE

De Wet kinderopvang geeft ouders het recht de kinderopvang te beïnvloeden op belangrijke beleidsonderwerpen. Hiervoor is er een oudercommissie: zij mogen gevraagd en ongevraagd advies geven over diverse onderwerpen binnen Kinderdagverblijf Villa Toet. Het reglement oudercommissie beschrijft de regelingen en afspraken waarbinnen de medezeggenschap bij Kinderdagverblijf Villa Toet uitgevoerd wordt, zoals bijvoorbeeld het uit te voeren beleid. De oudercommissie bepaalt zelf haar werkwijze en taakverdeling en legt dat vast in een huishoudelijk reglement.

De oudercommissie heeft als doel de belangen van de kinderen en de ouders van Kinderdagverblijf Villa Toet waar de oudercommissie aan verbonden is zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen.

De oudercommissie bevordert een goede en heldere informatie aan ouders, de betrokkenheid van ouders bij de kinderopvang en fungeert als aanspreekpunt voor ouders met klachten en informeert hen zo nodig over de klachtenprocedure.

3.8 KLACHTEN

In het kader van de wet kinderopvang is er een interne klachtenregeling opgesteld voor Kinderdagverblijf Villa Toet.

Ondanks de goede zorgen en de hoge kwaliteit die Villa Toet nastreeft kan er in de samenwerking tussen ouders, kinderen en pedagogisch medewerkers een klacht ontstaan. Villa Toet neemt klachten serieus en ziet de klacht als een moment om van te leren en te groeien. Om op deze wijze de kwaliteit van het kinderdagverblijf nog verder te verhogen.

Villa Toet onderscheidt twee soorten officiële klachtenregelingen, de interne en externe klachtenregeling. Bij voorkeur maken ouders / verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de direct betrokkenen. Mocht dit niet leiden tot een bevredigende oplossing dan kan er een officiële klacht worden ingediend. Deze officiële klacht dient schriftelijk kenbaar gemaakt te worden bij de leidinggevende. De leidinggevende zal de klacht in behandeling nemen, mocht de klacht een vermoeden van kindermishandeling betreffen dan treedt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking. De interne klachtenprocedure wordt daarmee afgesloten. Nadat de klacht in behandeling is genomen zal de leidinggevende contact opnemen met de betrokkene en eventueel de oudercommissie bij de klachtenprocedure betrekken. Er zal een schriftelijke en gemotiveerde oordeel inclusief concrete termijnen waarbinnen eventuele maatregelen zullen worden gerealiseerd verstuurd worden naar de ouder ten minste binnen 6 weken na het indienen van de klacht.

Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij Klachtloket Kinderopvang, gevestigd in Den Haag. www.klachtenloket-kinderopvang.nl of aanmelding van het geschil bij de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl.

In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks in te dienen bij de Geschillencommissie:

- De kinderopvangorganisatie niet binnen 6 weken heeft gereageerd op de schriftelijke klacht.
- De ouders en de kinderopvangorganisatie het niet binnen 6 weken eens zijn geworden over de afhandeling van een klacht.
- De kinderopvangorganisatie geen adequate klachtenregeling heeft.

In uitzondering op het bovenstaande mogen ouders meteen een geschil indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen als in redelijkheid niet van ouders kan worden verlangd dat zij onder de gegeven omstandigheden een klacht indienen bij de kinderopvangorganisatie.

Dit kan zijn bijvoorbeeld bij klachten over intimidatie of wanneer ouders bang zijn dat het voorleggen van hun klacht vervelende consequenties kan hebben.

De Geschillencommissie beoordeelt in individuele gevallen of aan de voorwaarden hiervoor wordt voldaan.

3.9 VOERTAAL

Op de locatie spreken wij Nederlands. We geven dit aan ouders door en geven het belang aan van dat kinderen thuis hun moedertaal goed leren spreken. Indien kinderen zich in het Nederlands niet kunnen uiten, moeten we intensiever kijken naar hun non-verbale uitingen. Hiermee kunnen we voorkomen dat kinderen zich onbegrepen gaan voelen. Kinderen die een andere taal spreken, leren de Nederlandse taal doordat zij in gesprek zijn met andere kinderen en pedagogisch medewerkers. Wij stimuleren de uitbreiding van de woordenschat door boekjes te lezen, liedjes te zingen en kringgesprekken te voeren.

HOOFDSTUK 4: WET KINDEROPVANG

4.1 DRIE UURS REGELING

Villa Toet maakt gebruik van de 'drie-uursregeling', wat wettelijk is toegestaan omdat we langer dan 10 uur achtereen geopend zijn. Dit betekent dat er maximaal drie uur per dag mag worden afgeweken van de beroepskracht-kindratio (BKR). Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers moeten tijdens de afwijking aanwezig zijn.
- In de kindplanning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, zodat we inzichtelijk hebben wanneer we van de BKR afwijken. Als blijkt dat er toch op andere tijden wordt afgeweken of dat er langer afgeweken wordt dan is toegestaan, dan passen we het rooster incidenteel of structureel aan.
- Op het moment dat de drie-uursregeling van kracht is en er maar één pedagogisch medewerker op de groep aanwezig is, moet er altijd een tweede volwassene in het pand aanwezig zijn.

Villa toet hanteert onderstaande algemene kaders met betrekking tot de inzet van haar personeel en de BKR:

Groep	Aantal beroepskrachten	Personeelsdiensten	Pausetijden	Structureel samenvoegen
Baby-dreumesgroep	1/2/3	Vroege dienst: 07:30 tot 17:00 / 17:30 / 18:00 Tussen dienst: 09:00 tot 17:00 / 17:30 / 18:00 Late dienst: 09:30 tot 17:00/17:30/18:00	Vroege dienst: 12:00 – 12:30 Tussen dienst: 12:30 – 13:00 Late dienst: 13:00 – 13:30	Ochtend: de baby-dreumesgroep voegt van 07:30 tot 09:00 samen met de dreumes-peutergroep op de dreumes-peutergroep. Pauzes: de baby-dreumesgroep voegt tussen 12:00 en 14:30 samen met de dreumes-peutergroep op de Baby-dreumesgroep* Middag: de baby-dreumesgroep voegt vanaf 17:00 samen met de dreumes-peutergroep op de dreumes-peutergroep.
Dreumes - peutergroep	1/2	Vroege dienst: 07:30 – 18:00 Late dienst: 09:00 – 17:00/17:30/18:00	Vroege dienst: 12:00 – 12:30 Late dienst: 12:30 – 13:00	Ochtend: de dreumes-peutergroep voegt van 07:30 – 09:00 samen met de baby-dreumesgroep op de dreumes-peutergroep.

				<p>Pauzes: de dreumes-peutergroep voegt tussen 12:00 en 14:30 samen met de baby-dreumesgroep op de baby-dreumesgroep*</p> <p>Middag: de dreumes-peutergroep voegt vanaf 17:00 samen met de baby-dreumesgroep op de dreumes-peutergroep.</p>
<p>*Tijdens de pauzes voegt de dreumes-peutergroep samen met de baby-dreumesgroep op de baby-dreumesgroep. Het kan per dag verschillen hoelang er wordt samengevoegd. Dit is afhankelijk van de pedagogische situatie op de groep(en).</p>				

Er zijn diverse situaties waarin kan worden afgeweken van de BKR, waarbij Villa Toet de volgende pedagogische afwegingen maakt:

- Aan de randen van de dag. Aan het begin en einde van de dag zijn er minder kinderen op de groep aanwezig. Met minder kinderen op de groep kan de pedagogisch medewerker beter opletten, de kinderen snel helpen wanneer nodig en sneller ingrijpen als er gevaarlijke situaties ontstaan.
- Tijdens de pauzes. Tijdens de middagpauze gaan sommige kinderen slapen en blijft een kleinere groep kinderen wakker. Slapende kinderen hebben over het algemeen minder directe aandacht nodig, waardoor het veilig is dat medewerkers om beurten met pauze te gaan. De pauzes vinden plaats in het tijdsframe tussen 12:00 en 16:00 en worden genomen als de (pedagogische) situatie op de groep dit toelaat.

Tijdens bovenstaande situaties waarin wordt afgeweken van de BKR en de drie-uursregeling intreedt, is het extra belangrijk om de kinderen op de groep de beste mogelijke zorg en begeleiding te blijven bieden, met hierbij aandacht voor de individuele behoeften en ontwikkeling. Villa Toet doet dit op de volgende manieren:

- De pedagogisch medewerker(s) die op de groep blijft, observeert de kinderen nauwlettend. Zij speelt in op de individuele behoeften van het kind en waarborgt op deze manier de emotionele veiligheid en de stabiliteit op de groep.
- De pedagogisch medewerker(s) geeft haar collega een goede overdracht op het moment dat zij met pauze gaat of wanneer zij klaar is met haar dienst. Op die manier worden individuele behoeften en eventuele bijzonderheden van de kinderen met elkaar afgestemd.
- De pedagogisch medewerker(s) geeft tijdens de afwijking haar volle aandacht aan de kinderen. Praktische taken, zoals schoonmaak- en administratieve werkzaamheden, worden hervat op het moment dat er niet meer wordt afgeweken van de BKR.

Ouders/verzorgers worden geïnformeerd over afwijkingen van de beroepskracht-kindratio doordat het in het pedagogisch beleidsplan opgenomen is.

4.2 PEDAGOGISCH MEDEWERKER

De pedagogisch medewerkers dragen professionele verantwoordelijkheid voor de opvoeding van uw kind. Het overdragen van waarden en normen is een belangrijk aspect in het dagelijks werken, zij bieden uw kind ontwikkelingskansen binnen een relatie waarin wederzijds vertrouwen, respect en beïnvloeding belangrijke voorwaarden zijn. Zij stimuleren een positief groepsklimaat en dragen zorg voor een uitdagende en prettige omgeving, waarin kinderen samen met leeftijdgenoten kunnen opgroeien.

Alle pedagogisch medewerkers zijn in het bezit van beroepskwalificatie (diploma) waarmee ze volgens de CAO Kinderopvang in de kinderopvang mogen werken. Zij beschikken minimaal over een diploma Sociaal Pedagogisch Werk niveau 3 of diploma Leidster Kindercentra en een geldig EHBO diploma voor baby's en kinderen; zij gaan elk jaar op herhalingscursus. De pedagogisch medewerkers zijn gekoppeld in het personen register kinderopvang en worden daardoor continue gescreend.

4.3 INZET STAGIAIRES EN VRIJWILLIGERS

De stagiaire is bij ons om zichzelf verder te ontwikkelen als pedagogisch medewerker. De taken die een stagiaire kan uitvoeren zijn:

Alle leerjaren niveau 3 & 4

- Pedagogisch medewerker ondersteunen tijdens activiteiten
- Activiteit aanbieden met ondersteuning van de pedagogisch medewerker
- Begeleiden van ontwikkeling
- Observeren van kinderen (in samenwerking met de mentor van het kind)
- Begeleiden tijdens eet en drink momenten
- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten

Laatste leerjaar niveau 3 & 4

Indien de stagiaire in het laatste leerjaar zit en indien zij boven de 18 jaar is mag zij onderstaande extra werkzaamheden uitvoeren

- Aanbieden van een activiteit
- Deelnemen aan oudergesprekken
- Overdracht aan ouder geven aan het einde van de dag

De taken van de stagiaires verschillen per "soort" stagiaire, leerjaar en opleiding. Zo worden er twee soorten stagiaires onderscheiden:

- **BOL- stagiaires:** BOL-stagiaires volgen een beroeps opleidende leerweg, waarbij zij stagelopen. Deze stagiaires staan boventallig ingezet, dit betekent dat zij niet de eindverantwoordelijke zijn voor de welzijn van de kinderen. Onder bepaalde omstandigheden kan besloten worden een BOL-student formatief in te zetten. Dit gebeurt alleen als de BOL-student capabel genoeg is om als volwaardige pedagogisch medewerker ingezet te worden. Mocht er worden besloten om een BOL-student als formatieve pedagogisch medewerker in te zetten dan wordt er te allen tijde een inzetbaarheid verslag opgesteld. Daarnaast mag een BOL-stagiaire alleen worden ingezet onder de volgende voorwaarde:
 - Een bol student mag alleen ingezet worden tijdens ziekte van een pedagogisch medewerkers of tijdens schoolvakanties van de student.
 - De bol student mag nooit alleen op de groep staan behalve tijdens pauzes
 - De bol student mag niet worden ingezet tijdens het eerste leerjaar
 - De bol student kan alleen worden ingezet op de eigen stage locatie (KDV of BSO)
- **BBL-stagiaires:** een BBL stagiaire of derde leerweg student volgt een werken-en leren opleiding. Een Derde-Leerweg opleiding kent geen vaste uren zoals een BBL of BOL stage, hierdoor is het dus flexibel en zeer geschikt voor mensen met andere bezigheden (baan, gezin). Derde-leerweg opleidingen vallen net als andere MBO-opleidingen onder de Wet Educatie beroepsonderwijs en voldoet dus aan dezelfde strenge kwaliteitseisen. Bij deze vormen van opleidingen mag de stagiaire worden ingezet als een formatieve pedagogisch medewerker. Afhankelijk van de fase van haar opleiding, toets uitslagen

en beoordeling van de praktijkbegeleider, is deze inzetbaarheid van 0 tot 100%. De BBL-student en derde leerweg student heeft een arbeidscontract bij kinderopvang Villa Toet. Studenten van het kinderdagverblijf hebben een contract van minimaal 20 uur. Indien een BBL-stagiaire of derde leerweg student formatief wordt ingezet zal er te allen tijde een inzetbaarheid verslag worden opgesteld waarin is beschreven voor hoeveel procent de stagiaire formatief ingezet kan worden alsmede de reden van deze conclusie. Binnen Villa Toet wordt een BBL'er die deels formatief wordt ingezet op de volgende wijze ingezet: De formatieve inzetbaarheid wordt op basis van het beroepskracht kind ratio berekend. Bijvoorbeeld; een pedagogisch medewerker mag 8 peuters tussen de 2 en 4 jaar opvangen, een BBL'er die 50% wordt ingezet vangt maximaal 4 kinderen op.

Wij dragen ervoor zorg dat er niet meer dan 50% van de personele bezetting uit stagiaires bestaan gedurende de dag.

Een BBL voert de volgende taken uit:

Alle leerjaren en inzetpercentage

- het ophalen van kinderen
- Activiteiten aanbieden
- Activiteit aanbieden met ondersteuning van de pedagogisch medewerker
- Begeleiden van ontwikkeling
- Observeren van kinderen (in samenwerking met de mentor van het kind)
- Begeleiden tijdens eet en drink momenten
- Uitvoeren van verzorgingsmomenten zoals, verschonen , toiletbegeleiding , flesje geven
- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten

Laatste leerjaar of bij inzetbaarheidspercentage boven de 50%

- Aanbieden van een workshop reeks of activiteit
- Deelnemen aan oudergesprekken en kinderen observeren
- Overdracht aan ouder geven aan het einde van de dag
- Oudergesprekken en kinderen observeren
- Het opstellen van een handelingsplan m.b.t. een kind

Laatste leerjaar of bij inzetbaarheidspercentage van 100%

- De BBL-stagiaire functioneert als volledig pedagogisch medewerker en voert tevens gelijkwaardige taken uit. Indien noodzakelijk worden taken begeleid en ondersteund door collega's. De BBL'er zal echter niet als vast gezicht worden aangewezen. Daarnaast voert zij mentortaken alleen uit met controle van een collega.

Bij Villa Toet houden wij ons aan onderstaand richtlijnen zoals vastgesteld in het cao-kinderopvang met betrekking tot derde leerweg studenten en BBL-stagiaires:

Inzetbaarheid en salariering studenten mbo en HBO Opleidingsfase	Formatieve inzetbaarheid	Wijze van vaststelling opleidingsfase	Wijze van vaststelling formatieve inzetbaarheid
Fase 1: overeenkomstig eerste leerjaar SPW-3/ SPW-4	Oplopend van 0 naar 100%	* Conform de leerjaren en voortgang ingeval van een normatieve	De werkgever stelt de formatieve inzetbaarheid in fase 1 en fase 2 vast op basis van

Fase 2: overeenkomstig tweede leerjaar SPW-3/ SPW-4		opleidingsduur van 3 jaar; * In geval van een andere opleidingsduur worden de fase en ingangsdatum ervan bepaald op basis van informatie van de opleiding.	informatie van de opleidings- en praktijkbegeleider en legt deze schriftelijk vast.
Fase 3: overeenkomstig derde leerjaar SPW-3/ SPW-4	100%		
Fase 4: Diploma SPW-3 of Vierde jaar SPW-4	100%	Nvt	Nvt

De begeleiding van de stagiaires wordt gedaan door de pedagogisch medewerker van de groep in samenwerking met de houder. Maandelijks vindt er een POP-gesprek plaats tussen de pedagogisch medewerker en de stagiaire. In dit gesprek wordt over het functioneren van de stagiaire gesproken, waar de stagiaire nog in kan groeien, alsmede waar de stagiaire zelf nog in wilt groeien. Daarnaast wordt besproken welke opdrachten de stagiaire nog dient te maken. Indien de stagiaire goed presteert dan kan ervoor worden gekozen om eens in de twee maanden een POP-gesprek te voeren. Periodiek (afhankelijk van de opleidingsinstelling) is er een gesprek tussen de pedagogisch medewerker en de stagebegeleider van school omtrent de ontwikkeling van de stagiaire. De pedagogisch medewerker kan ondersteuning bij de begeleiding van de stagiaire vragen indien de gesprekken stroef verlopen of er bijvoorbeeld over disfunctioneren gesproken moet worden.

Er wordt momenteel geen gebruik gemaakt van vrijwilligers.

4.4 ONDERSTEUNING ANDERE VOLWASSENEN

4.4.1 LEIDINGGEVENDE / HOUDER

Villa Toet heeft één houder, de houder is werkzaam op het kantoor als leidinggevende staf afdeling en administratieve medewerker. Naast de houder is er een leidinggevende.

Taken leidinggevende

De leidinggevende functie in het primair proces met een operationeel karakter. Onder operationeel karakter wordt in dit verband verstaan dat de locatiemanager zorgt voor het realiseren en aansturen van de uitvoering van de werkplannen en dagelijks leiding geeft aan de pedagogisch medewerkers. De leidinggevende geeft leiding aan de pedagogisch medewerkers en aan de eventuele stagiaires en huishoudelijk medewerkers, die zorg draagt voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van een groep kinderen in een kindercentrum. De leidinggevende is verantwoordelijk voor de uitvoering en realisatie van het tactische en operationele beleid.

Medewerkers aansturen. Geeft leiding aan medewerkers door de kwaliteit en kwantiteit van de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden te controleren en coördineren en medewerkers te begeleiden, instrueren, coachen en motiveren, waar nodig. Heeft een begeleidende taak ten aanzien van de pedagogisch medewerkers bij de uitvoering van hun dagelijkse werkzaamheden en houdt daartoe periodiek kinder- en/of werkbesprekingen.

Informatie uitwisselen met ouders. Door het voeren van intakegesprekken, daarnaast is de leidinggevende het eerste aanspreekpunt indien een ouders inhoudelijk vragen heeft over de opvang.

Als laatste is de leidinggevende het aanspreekpunt voor ouders met betrekking tot klachten alsmede het eerste aanspreekpunt voor de oudercommissie.

Het is inherent aan haar functie dat zij ook werkzaamheden buiten de locatie verricht. Indien zij niet bereikbaar is, kunnen ouders altijd een bericht achter laten bij de pedagogisch medewerkers en worden dan zo spoedig mogelijk teruggebeld.

4.4.2 ADMINISTRATIEF MEDEWERKER

De leidinggevende staf afdeling en administratief medewerker is voornamelijk actief in de operationele vertaling van de marketing- en communicatieactiviteiten. De stafmedewerker coördineert de realisatie van brochures en folders en beheert de websites. Ook onderhoudt de stafmedewerker de contacten met externe relaties, zoals workshopgevers, sportclubs en scholen. Daarnaast is de stafmedewerker verantwoordelijk voor het deelnemen aan netwerkbijeenkomsten van de werkvelden. Als laatste is de stafmedewerker verantwoordelijk voor het administratieve gedeelte van het kindercentrum, denk hierbij aan facturering, salaris administratie maar ook de kind planning. Vragen m.b.t bedrijfsvoering van ouders en medewerkers zullen door de stafmedewerker worden afgehandeld.

4.4.3 PEDAGOGISCH COACH EN BELEIDSMEDEWERKER

Villa Toet acht het van groot belang dat er sprake is van een goede pedagogisch kwaliteit binnen de kinderopvang en werkt om deze reden met een pedagogisch beleidsmedewerker en coach, die verantwoordelijk is voor de begeleiding van de pedagogisch medewerkers en het schrijven van het pedagogisch beleidsplan.

Om de pedagogische kwaliteit bij Villa Toet te kunnen waarborgen, bezoekt de pedagogisch beleidsmedewerker en coach (bijna) maandelijks de groepen. De pedagogisch beleidsmedewerker en coach kijkt mee op verschillende fronten van de pedagogisch kwaliteit. Zo wordt er aandacht besteedt aan het pedagogisch beleidsplan en het implementeren hiervan, het in kaart brengen en monitoren van het pedagogisch handelen door middel van (video)observaties en POP gesprekken, en het aanbieden van workshops die aansluiten op de inzichten uit de observaties. Daarnaast is er aandacht voor de zorg- en opvoedvragen die onder de pedagogisch medewerkers spelen binnen een intervisiebijeenkomst en wordt er aandacht besteed aan de kwaliteit van de leeromgeving en de ontwikkelingsstimulering binnen activiteiten. De pedagogisch beleidsmedewerker en coach is gediplomeerd conform CAO kinderopvang. Meer informatie over de inzet van de pedagogisch coach en beleidsmedewerker kunt u lezen in ons coachplan.

4.5 BEROEPSKRACHT KIND RATIO

De pedagogisch medewerkers worden ingezet op basis van de geldende regels zoals vastgelegd in de wet- en regelgeving. In deze ratio wordt uitsluitend pedagogisch medewerkers geteld met een voor de kinderopvang vereiste diploma's en kwalificaties. Stagiaires worden niet meegenomen in de leidster-kind-ratio.

Op de baby-dreumesgroep worden maximaal 9 kinderen tussen de 0 en 2 jaar opgevangen door drie pedagogisch medewerkers.

Op de dreumes-peutergroep worden maximaal 12 kinderen opgevangen tussen de 1 en 4 jaar oud door maximaal 2 pedagogisch medewerkers.

Voor het bepalen van de BKR maken wij altijd gebruik van de online rekentool (<http://1ratio.nl>).

Aan de hand hiervan wordt een dienstrooster opgesteld, zodat er altijd voldoende pedagogisch medewerker op de groep aanwezig zijn.

Groep	Aantal kinderen	Aantal medewerkers
baby-dreumesgroep	9	3
Dreumes-peutergroep	12	2

4.6 BELEID VEILIGHEID EN GEZONDHEID

Veiligheid en hygiëne is zeer belangrijk binnen de kinderopvang. Kinderen moeten veilig en hygiënisch hun vrije tijd na school kunnen doorbrengen. Zonder groot gevaar te lopen op ongelukken, ziektes of ander letsel ten gevolge van een onveilige en onhygiënische kinderopvang.

Om de veiligheid en gezondheid van kinderen te waarborgen wordt er gewerkt met het beleid veiligheid en gezondheid, waarin richtlijnen zijn opgenomen hoe er voor veilige en gezonde kinderopvang wordt zorggedragen. Wij vinden het hierbij van belang dat kinderen zelf leren omgaan met kleine risico's en gedragsregels aanleren om kans op ongevallen te minimaliseren. Voor sommige risico's is het maken van gedragsregels met kinderen niet voldoende om het risico te minimaliseren bij deze risico's zijn er werkafspraken met de pedagogisch medewerkers gemaakt en indien nodig aanpassingen in het pand gemaakt.

4.6.1 VIER OGEN PRINCIPE

Villa Toet werkt met het vier ogen principe. Dit betekent dat er op de groepen en slaapkamers camera's hangen. Alleen de directie kan meekijken op deze camera's op elk gewenst moment van de dag. De privacy wordt gewaarborgd doordat niemand bij de camera's kan meekijken omdat het een beveiligd systeem betreft. Dit zal extra gebeuren wanneer de pedagogische medewerker alleen op de groep staat bij het openen en sluiten. Ook wordt er een stagiaire (ouder dan 18 jaar) ingezet op tijden dat een pedagogisch medewerker alleen zou staan. Indien er geen stagiaire beschikbaar is, is de locatiemanager of administrateur aanwezig in het pand om het vier ogen principe te waarborgen.

4.6.2 ACHTERWACHTREGELING

Het kan voor komen dat een pedagogisch medewerker alleen in het pand aanwezig is. Dit is bijvoorbeeld het geval tijdens het openen en/of sluiten bij vakantie en studiedagen, bij een lage kind bezetting of tijdens vakantieperiodes. Als een pedagogisch medewerker alleen aanwezig is op locatie wordt het BKR nooit overschreden. Dit betekent dat een pedagogisch medewerker, nooit met meer dan het wettelijk toegestane op te vangen kinderen per pedagogisch medewerker, alleen in het pand aanwezig is.

Indien er slechts één pedagogisch medewerker wordt ingezet, dient er te allen tijde een achterwacht beschikbaar te zijn. Deze persoon moet bij calamiteiten binnen 15 minuten bij het kinderdagverblijf kunnen zijn. Deze persoon is tijdens de opvangtijden waarbij een pedagogisch medewerker alleen staat, altijd telefonisch bereikbaar. In het beleid veiligheid en gezondheid is opgenomen wie de achterwacht is.